

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางด้านการฟัง เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอนแบบการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการสอนทั้งชั้น" ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษทางด้านการฟัง เพื่อความเข้าใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของการฟัง

เอ็ม เอ เค ฮอลิเดย์ (M.A.K.Halliday, 1978) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า การฟัง หมายถึง การฟังคำพูดหรือเสียงซึ่งมีไข่มุกหมายเฉพาะความหมายอย่างเดียว

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส และ แมรี เอส เทมเปอเลย์ (Wilga M. Rivers and Mary S. Temperley, 1978) กล่าวถึงการฟังว่าเป็นการรวมกันระหว่างการรับรู้ (perception) และความรู้ทางภาษา (linguistic knowledge)

มารี มาคุส (Marie Marcus, 1977) ได้กล่าวถึงการฟังไว้ว่า การฟังคือ กระบวนการซึ่งเสียงถูกเปลี่ยนให้เป็นสิ่งที่มีความหมายขึ้นในใจของผู้ฟัง

จูเลียน เดกิน (Julian Dakin, 1973) ได้กล่าวไว้ว่า "การฟังเป็นครึ่งหนึ่งของกระบวนการสื่อสาร เพราะสามารถทำให้ผู้รับเข้าใจเรื่องราวที่มีผู้ส่งส่งมาได้"

จอห์น ดี สแตมเมอร์ (John D. Stammer, 1977) ได้ให้ความหมายของการฟังไว้ 3 ระดับ คือ

1. การได้ยินเสียง (hearing) เป็นการฟังอย่างไม่ตั้งใจ บางครั้งก็ไม่มี ความหมายใด ๆ เช่น เสียงคุยของคนอื่นที่ไม่ได้คุยกับเรา

2. การฟัง (listening) เป็นการฟังที่ฟังอย่างตั้งใจสามารถจะเก็บความหมายของสิ่งที่ฟังได้

3. การฟังที่ต้องมีพื้นความรู้เดิม (auding) เป็นการฟังอย่างตั้งใจเพื่อที่จะเข้าใจความหมาย แต่ทั้งนี้ผู้ฟังจะต้องมีความรู้หรือประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังมาช่วยจึงจะเข้าใจความหมาย

สังเวียน สฤทธิกุล (2522) ได้สรุปความหมายของการฟัง (listening) ไว้ว่า การฟัง คือ การฟังแล้วรู้เรื่อง ฟังการออกเสียงของคำและประโยคพร้อมทั้งเข้าใจความหมายได้

เฟิร์ล วัฒนากุล (2524) ได้กล่าวถึงการฟังไว้ว่า การฟังมิใช่แค่เพียงการได้ยินเท่านั้น แต่หมายถึง การฟังเพื่อที่จะเข้าใจความหมายในสิ่งที่ได้ยินนั้น และสามารถตีความได้ตรงกับผู้พูดหรือผู้ส่งสารต้องการสื่อความหมายด้วย ซึ่งต้องอาศัยสิ่งต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่สื่อสารให้ได้ตรงกัน ซึ่งได้แก่ กิริยา ท่าทาง ทักษะคิด ประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

ลอเรน วอลเดซ เพียซ (Lorraine Valdez Pierce, 1988) ได้กล่าวถึงการฟังไว้ว่า การฟังเป็นกระบวนการที่มีความหมาย (active process) ในเรื่องการรับรู้และสร้างข้อความจากเสียง ซึ่งกระบวนการนี้ขึ้นอยู่กับว่า ผู้ฟังจะรู้ระบบสัทศาสตร์ กฎไวยากรณ์ ความหมายและวัฒนธรรมของภาษามากน้อยเพียงใด ถ้าผู้ฟังมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ความสามารถในการที่จะเข้าใจภาษาที่ใช้พูดก็มีมากด้วย.

เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพรวุฒิ (2530) ได้สรุปเกี่ยวกับการฟังไว้ว่า การฟังเป็นกระบวนการที่มีความหมายที่ผู้ฟังมีความตั้งใจ มีจุดประสงค์ของการฟังแน่นอน มีการคัดเลือกข่าวสารที่จะรับรู้ให้ความหมายกับข่าวสารนั้น ๆ และจดจำไว้ในส่วนของความจำเพื่อรอโอกาสใช้ต่อไป

จากคำกล่าวและความคิดเห็นของนักวิชาการเกี่ยวกับการฟัง สามารถสรุปได้ว่าการฟังเป็นกระบวนการภายในที่เกิดขึ้น เนื่องจากการได้รับข่าวสารที่ใช้เสียง เป็นสื่อและผู้ฟังสามารถตีความเสียงที่ได้ยินนั้นได้อย่างมีความหมายและสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การตีความหมายจะต้องตรงกับที่ผู้ส่งข่าวสารนั้นต้องการ ดังนั้นผู้ฟังจึงจะต้องตั้งใจฟัง ไม่เพียงแต่ให้ได้ยินผ่านหูเท่านั้น

ลักษณะทั่วไปของการฟัง

การฟัง เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อมีเสียงผ่านเข้าหูเราและจะเก็บสะสมเสียงที่ได้ยินไว้ในสมองแล้วคิดตาม ทำให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ ซึ่งเราถือว่าการฟังเป็นทักษะการรับสาร (receptive skill) ซึ่งผู้ฟังจะรับเอาความรู้ความคิดต่าง ๆ จากโลกภายนอกไปสะสมไว้เป็นประสบการณ์ของตนเอง

ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้เวลาจำนวนมากของตนเองในการฟังภาษามากกว่าที่จะพูดเสียเอง (William Littlewood, 1983) ในการฟังนักเรียนไม่เพียงแต่ที่จะทำความเข้าใจจากการพูดคุยกันแบบที่เผชิญหน้ากันเท่านั้น (face to face) แต่ยังมีสถานการณ์อีกจำนวนมากที่นักเรียนฟังโดยไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้พูดหรือไม่เห็นตัวผู้พูดเลย เช่น การฟังวิทยุ ฟังข่าว หรือดูภาพยนตร์จากโทรทัศน์ หรือการฟังประกาศและโฆษณาต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่อยู่ต่างประเทศ ความสามารถในการรับรู้หรือเข้าใจข่าวสารต่าง ๆ จากการฟังเป็นเรื่องที่จำเป็นมาก ศศิธร ชันดิธรางกูร (2520) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการฟังไว้ดังนี้

1. ในการฟังนั้น ผู้เรียนจะฟังด้วยความตั้งใจถ้าเสียงที่นักเรียนฟังชัดเจน จังหวะในอัตราความเร็วที่เหมาะสม ตลอดจนบรรยากาศที่ดีไม่มีเสียงรบกวน
2. นักเรียนจะได้ประสบการณ์จากการฟังอย่างมีจุดมุ่งหมายมากกว่าการฟังอย่างไม่มีความมุ่งหมาย
3. ความพร้อมในการฟังของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านจิตภาวะและประสบการณ์เดิมของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งรวมทั้งความเข้าใจคำศัพท์ ความสามารถในการติดตามความคิดและความสนใจในภาษา
4. ความเข้าใจในการฟังขึ้นอยู่กับระดับความดังของเสียง ช่วงการหยุดเว้นจังหวะ ประสบการณ์ ตัวชี้แนะทางภาษา ลักษณะการใช้ภาษา ท่าทาง สีหน้า การเน้นหนักและเสียงรบกวน ความเข้าใจในการฟังขึ้นอยู่กับความจำและการระลึกถึงคำที่ได้ฟังมาอย่างแม่นยำด้วย ถ้าผู้เรียนสามารถฟังด้วยความเข้าใจก็จะสามารถแปลความ ตีความและขยายความได้ถูกต้อง (ชวาล แพร์ตกุล, 2506 อ้างถึงใน ศศิธร ชันดิธรางกูร, 2520)

นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศนั้นได้มีประสบการณ์การฟังเป็นเวลานานพอสมควร แต่การฟังจะได้รับการฝึกฝนเฉพาะในห้องเรียน ซึ่งอาจจะใช้เวลาประมาณ 30 นาที/สัปดาห์ เนื่องจากนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศนี้ขาดโอกาสหรือไม่มีประสบการณ์ในการฟังอย่างเพียงพอ ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องช่วยให้ให้นักเรียนฟังได้โดยที่นักเรียนได้ฟังสิ่งที่ง่ายและน่าสนใจ เพื่อที่นักเรียนจะสามารถปรับตัวเข้ากับการฟังแบบใหม่ของตนเองได้และรู้สึกว่าคุณเองมีความสำเร็จในการฟังภาษาต่างประเทศและเกิดการเรียนรู้จากการฟัง (Jack Lonergan, 1983)

การฟังกับการเรียนรู้ภาษา

พอล เนชั่น (Paul Nation, 1985) กล่าวถึงสถานการณ์ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ภาษาหรือสถานการณ์ที่ช่วยให้การเรียนรู้ภาษาดีขึ้น สำหรับนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศว่า นักเรียนจะสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษได้นั้น สิ่งที่นักเรียนได้ฟังเพื่อความเข้าใจจะต้องประกอบไปด้วยข้อความหรือตัวอย่างทางภาษาที่เพียงพอ ซึ่งมีความหมายที่สามารถเข้าใจได้เมื่อนักเรียนตั้งใจฟัง

ที ดี เทเรล และ สตีเฟน ดี แครชเชน (T.D. Terrell and Stephen D. Krashen อ้างถึงใน Jack C. Richards, 1983) ได้กล่าวเพิ่มเติมไว้ว่านักเรียนจะต้องไม่มีความรู้สึกวิตกกังวลหรือกระวนกระวายใจในขณะที่มีการเรียนหรือการใช้ภาษา สถานการณ์หรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ครูควรสนใจ ได้แก่ ข้อความหรือเนื้อหาที่นักเรียนจะฟัง (message) ความเข้าใจ (understanding) ปริมาณ (quantity) ความสนใจ (interest) และความวิตกกังวลต่ำ (low anxiety) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ข้อความหรือเนื้อหาที่นักเรียนจะฟัง (message)

ในการฟังเพื่อความเข้าใจนักเรียนจะต้องใส่ใจที่เนื้อหาหรือข้อความที่นักเรียนฟัง ไม่ใช่กฎไวยากรณ์ทางภาษา ฉะนั้นในการฝึกทักษะทางภาษาด้านการฟังเพื่อความเข้าใจ ครูจึงต้องพยายามทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาข้อความ ไม่ใช่กฎไวยากรณ์ทางภาษา และระดับความยากง่ายของข้อความหรือเรื่องที่จะฟังควรที่จะต้องเหมาะสมกับระดับของนักเรียนด้วย

2. ความเข้าใจ (understanding)

เมื่อนักเรียนฝึกฟัง นักเรียนจะต้องสามารถเข้าใจ เนื้อหาที่ฟังแม้ว่าอาจจะมีคำศัพท์หรือกฎไวยากรณ์ทางภาษาบางอย่างที่นักเรียนไม่เคยเรียนมาก่อน ฉะนั้นจึงเป็นการไม่เพียงพอสำหรับครูที่จะให้นักเรียนฟังเพียงอย่างเดียวแต่จะต้องพยายามทำให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ฟังด้วย ครูอาจจะช่วยได้โดยทำให้ภาษาหรือข้อความที่นักเรียนฟังนั้นง่ายขึ้น โดยอาจจะใช้คำศัพท์ที่ง่ายขึ้นหรือใช้บริบทการเรียงลำดับ เนื้อหาใหม่ไม่ให้ซับซ้อนมากเกินไป

3. ปริมาณ (quantity)

ปริมาณ หมายถึง ระยะเวลาหรือปริมาณเวลาที่นักเรียนมีโอกาสทำความเข้าใจกับเนื้อหาที่ได้ฟัง ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้เวลาในการฟังเป็นเวลานานก่อนที่จะเริ่มใช้ภาษาโดยการพูด

4. ความสนใจ (interest)

เนื้อหาที่นักเรียนฟังจะต้องน่าสนใจหรืออยู่ในความสนใจของนักเรียนเพราะนักเรียนจะต้องให้ความสนใจในเนื้อหาที่กำลังจะฟัง ครูสามารถทำให้เนื้อหาหรือบทเรียนน่าสนใจได้โดยที่ครูคำนึงถึงตัวของนักเรียนและเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจของนักเรียนโดยทั่ว ๆ ไป หรืออาจจะใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนไม่เพียงแต่เฉพาะในวิชาภาษาอังกฤษแต่ในวิชาอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากเนื้อหาของวิชาอื่น ๆ ก็น่าสนใจซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

5. ความวิตกกังวลต่ำ (Low anxiety)

นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศนั้นจะเห็นว่าการเรียนเป็นเรื่องที่น่ากลัวที่นักเรียนจะต้องหลีกเลี่ยง (E.W.Stevick, 1974 อ้างถึงใน Paul Nation, 1985) ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วการเรียนภาษาโดยเฉพาะทักษะการรับสาร (receptive skill) ไม่ใช่เป็นเรื่องที่น่ากลัว การที่นักเรียนต้องฟังก่อนพูดนั้น มีประโยชน์คือ ถ้านักเรียนพูดเมื่อตนเองไม่พร้อมที่จะพูด เป็นเรื่องที่น่ายุ่งยากใจสำหรับนักเรียน ทุกคนที่มีต่อการทำผิดก็มีผลต่อความวิตกกังวลด้วย ถ้านักเรียนเรียนด้วยความสบายใจไม่มีความวิตกกังวลหรือมีความวิตกกังวลต่ำจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดีขึ้น

องค์ประกอบที่มีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจ

โจเซฟ พี บอยล์ (Joseph P. Boyle, 1984) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาองค์ประกอบความรู้และทักษะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถทางการฟังเพื่อความเข้าใจ และได้แบ่งองค์ประกอบที่มีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบทางบุคคล องค์ประกอบที่ครูเป็นผู้เลือก และองค์ประกอบที่นักเรียนเป็นผู้เลือก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. องค์ประกอบทางบุคคล

1.1 องค์ประกอบด้านตัวผู้ฟัง (listener factors)

องค์ประกอบทั่วไป (general factors) ได้แก่

1. ประสบการณ์และการฝึกฝนในการฟังภาษาเป้าหมาย รวมทั้งการใช้สื่อ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือวิทยุ เป็นต้น
2. ความสามารถหรือระดับสติปัญญาโดยทั่วไปของผู้ฟัง
3. ความรู้พื้นฐานหรือความรู้เดิมของผู้ฟัง (general background knowledge of the world)

องค์ประกอบเฉพาะ (specific factors) ได้แก่

1. องค์ประกอบทางกายภาพและการศึกษา

- 1.1 อายุและเพศ
- 1.2 พื้นฐานทางครอบครัวและขนาดของครอบครัว
- 1.3 พื้นฐานทางการศึกษาและประเภทของโรงเรียน
- 1.4 สุขภาพและความพร้อมของผู้เรียน

2. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา

- 2.1 ความรู้เกี่ยวกับภาษาเป้าหมายในด้านต่าง ๆ เช่น
 ลักษศาสตร์ ความหมายโครงสร้างทางภาษา เป็นต้น
- 2.2 ความสามารถในการวิเคราะห์และการเลือก ซึ่งเป็นความสามารถในการแยกแยะจุดสำคัญและจุดย่อย
- 2.3 ความรู้ทั่วไปในหัว เรื่องและลักษณะ เนื้อหาที่จะฟัง
- 2.4 ความจำซึ่งหมายถึงความจำระยะสั้นและความจำระยะยาว
 (short-term and long-term memories)

3. องค์ประกอบทางด้านจิตวิทยา

- 3.1 แรงจูงใจและวัตถุประสงค์ในการฟัง
- 3.2 ทักษะการฟังที่มีต่อผู้พูด
- 3.3 ทักษะการฟังที่มีต่อ เรื่องที่ฟังซึ่งหมายถึงระดับความสนใจ
- 3.4 ความสนใจและสมาธิของผู้ฟัง

1.2 องค์ประกอบด้านตัวผู้พูด (speaker factors)

1. ความสามารถทางภาษาของผู้พูด เช่น ผู้พูดเป็นเจ้าของภาษา
 หรือเพิ่งเริ่มเรียนในกรณีที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา
2. ลักษณะการใช้ภาษาของผู้พูด เช่น การออกเสียง น้ำเสียง หรือ
 สำเนียง เป็นต้น

3. ความเร็วหรือจังหวะในการพูด

4. ลักษณะท่าทาง บุคลิกของผู้พูด

1.3 องค์ประกอบทางสื่อหรือวัสดุอุปกรณ์ (factors in materials or medium)

1. ภาษาที่ใช้ในการสื่อข่าวสาร ได้แก่ ลักษณะทางภาษาศาสตร์ เช่น การเน้นหนัก (stress) เสียงสูงต่ำ (intonation) รูปที่ไม่เน้นหนัก (weak forms) หรือลักษณะโครงสร้างทางภาษา (syntax)
2. ความยากง่ายของเนื้อหาและความคิดรวบยอดโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเนื้อหาที่เป็นนามธรรมหรือภาษาที่ใช้เป็นคำที่คลุมเครือ
3. สิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ เสียงสอดแทรกหรือเสียงรบกวนจากภายนอก
4. จำนวนที่ใช้สื่ออื่นเข้าประกอบในการพูด เช่น ลักษณะกิริยาท่าทางหรือไสตัทศนูปกรณ์ต่าง ๆ

2. องค์ประกอบที่ครูเป็นผู้เลือก

องค์ประกอบที่ครูสอนภาษาอังกฤษมีความเห็นว่ามีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ได้แก่ องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. การฝึกฝนและโอกาสที่จะได้ใช้ภาษาและประสบการณ์ในการใช้ภาษา
2. ความชัดเจนในการออกเสียงของผู้พูดและสำเนียงของผู้พูด
3. สิ่งแวดล้อมเรื่องเสียง ได้แก่ เสียงสอดแทรก เสียงรบกวนต่าง ๆ
4. แรงจูงใจของผู้เรียนที่จะเข้าใจข้อความหรือเรื่องที่ฟัง
5. ความรู้ในภาษาเป้าหมาย ได้แก่ ความรู้เรื่องระบบเสียง การเน้นหนัก เสียงสูงต่ำ คำศัพท์ โครงสร้างประโยคที่สลับซับซ้อนและความสามารถในการตีความหมายจากคำที่แนะให้
6. ความคุ้นเคยกับหัวข้อหรือเรื่องที่ฟัง
7. การใช้ภาษาแม่สอดแทรกในการใช้ภาษาของผู้เรียน
8. ความเร็วในการพูด
9. ความสนใจของผู้เรียนในเนื้อหาวิชา
10. ทักษะการฟังของผู้เรียนที่มีต่อผู้พูด
11. ลักษณะของห้องเรียนและความพร้อมของผู้เรียน

12. ความรู้เกี่ยวกับตัวผู้พูดและจุดมุ่งหมายของผู้พูด

3. องค์ประกอบที่นักเรียนเป็นผู้เลือก

องค์ประกอบต่อไปนี้ เป็นองค์ประกอบที่นักเรียนเห็นว่า มีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจของตนเอง

ที่ใช้

1. โอกาสที่จะได้ฝึกฝน
2. ระดับการศึกษาและพื้นฐานการศึกษา
3. ความสามารถทั่วไปทางภาษาอังกฤษ รวมทั้งความยากง่ายของภาษาอังกฤษ

4. คำศัพท์และสำนวนภาษา
5. ความใส่ใจหรือความตั้งใจในการฟัง
6. การพูดภาษาอังกฤษของผู้พูด ได้แก่ น้ำเสียง หรือความชัดเจน เป็นต้น
7. ความเร็วในการพูด
8. แรงจูงใจและทัศนคติ
9. เนื้อหาที่ฟังและความคุ้นเคยกับ เนื้อหาที่ฟัง
10. นิสัยในการดูโทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษ
11. สภาพสิ่งแวดล้อมหรือ เรื่องรบกวนอื่น ๆ
12. สภาพพื้นฐานทางครอบครัว
13. นิสัยในการฟังวิทยุภาคภาษาอังกฤษ
14. ความสนใจ
15. นิสัยในการอ่าน
16. ความสามารถในการจดบันทึก
17. เพศของผู้ฟัง
18. ความสามารถในการจำ
19. ระดับสติปัญญาโดยทั่วไป

จากองค์ประกอบที่มีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ครูเป็นผู้เลือกกับที่นักเรียนเป็นผู้เลือกจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบในโอกาสที่จะได้รับการฝึกฝนในการฟังนั้นเป็น

องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด ในสถานการณ์ที่สังคมไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน นักเรียนจึงจำเป็นต้องสนใจ เอาใจใส่ในเรื่องการฟังเป็นพิเศษ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่ทักษะการฟังได้รับความสนใจน้อยทางหลักสูตรจึงควรจะบรรจุการเรียนการสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจไว้ด้วย

นอกจากองค์ประกอบที่ศึกษาโดย โจเซฟ พี บอยล์ (Joseph P. Boyle, 1984) แล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนที่ศึกษา โดย แจ็ค ซี ริชาร์ดส (Jack C. Richards, 1983) องค์ประกอบเหล่านี้ได้แก่ องค์ประกอบทางเนื้อหา (message factors) และ องค์ประกอบทางสื่อ (medium factors)

1. องค์ประกอบทางเนื้อหา (message factors)

แจ็ค ซี ริชาร์ดส (Jack C. Richards, 1983) ได้ให้ความเห็นว่า ในปัจจุบันนี้ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงในเรื่องการฟังเพื่อความเข้าใจมีน้อยมาก ซึ่งในการฟังเพื่อความเข้าใจจะมีกระบวนการภายในเกิดขึ้นอยู่ 3 ระดับที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง คือ

1. การแยกแยะองค์ประกอบทางภาษา (proposition identification)
2. การทำนายเรื่องที่ได้ฟังโดยอาศัยความรู้เดิม (illocutionary force interpretation)
3. การใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ (activation of real world knowledge)

ในการฟังเพื่อความเข้าใจได้มีคำถามว่าผู้เรียนจะต้องฟังระดับเสียงสูงต่ำในประโยค เสียงเน้นหนักในคำ ประโยค หรือองค์ประกอบอื่น ๆ ทางภาษาเพื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟังหรือไม่ จากการศึกษาทางภาษาศาสตร์และจิตภาษาศาสตร์ ถือว่าองค์ประกอบทางภาษาต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นหน่วยพื้นฐานทางความหมายที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจและเป้าหมายอันสูงสุดของผู้ฟัง คือ การที่จะคัดเลือ้องค์ประกอบพื้นฐานทางภาษาที่ผู้พูดชอกมาแต่ละครั้ง ในการที่จะสามารถแยกแยะองค์ประกอบพื้นฐานทางภาษาผู้เรียนจะต้องมีความรู้ 2 ด้านคือ

1. ความรู้ทางโครงสร้างประโยคของภาษาเป้าหมาย ซึ่งช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจหรือสามารถนำคำไปสร้างเป็นประโยค

2. ความรู้ทั่วไป (real world knowledge) ผู้เรียนจะต้องใช้เพื่อช่วยในการแยกแยะองค์ประกอบพื้นฐานทางภาษา ช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจภาษาการแยกแยะส่วนต่าง ๆ ของประโยคที่ได้ฟัง

จะเห็นว่า ความรู้ความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบต่าง ๆ ของประโยค ถือเป็นผลจากความรู้อิงทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ทางภาษา ถ้าประโยคใดมีการใช้ภาษาที่ยาก การที่จะเข้าใจประโยคนั้น ๆ ก็จะต้องยากตามไปด้วย

นอกจากนี้ แจ็ค ซี ริชาร์ดส์ (Jack C. Richards, 1983) ยังได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวผู้ฟังก่อนที่จะเกิดความเข้าใจในข้อความที่ฟัง ดังนี้คือ

1. ผู้ฟังจะรับข่าวสารเข้าไปโดยตรงและคิดในช่วงที่มีความจำระยะสั้น (short-term memory)
2. ผู้ฟังพยายามที่จะเรียบเรียงสิ่งที่ได้ยินเข้าเป็นหมวดหมู่โดยแยกเนื้อหาและหน้าที่ทางภาษาด้วย
3. ในขณะที่มีการแยกแยะลักษณะประโยคเข้าเป็นหมวดหมู่ ก็จะใช้องค์ประกอบพื้นฐานทางภาษาด้วยเพื่อที่จะให้ข้อความต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันตามความหมาย
4. เมื่อผู้ฟังได้แยกแยะและเรียงองค์ประกอบพื้นฐานในทางภาษาใหม่ทางด้านความหมาย ผู้ฟังจะจำเป็นความจำระยะยาวและรูปแบบของภาษาที่ใช้ในตอนแรกจะถูกกลบความจำระยะยาว (long-term memory) จะช่วยให้ผู้ฟังจำด้านความหมายไม่ใช่รูปแบบของประโยคในภาษา เช่น

Tom said that the car had been fixed and could be collected at 5. ผู้ฟังจะจำแต่เพียงว่า รถที่เขาไปซ่อมไว้สามารถไปเอาได้แล้ว แต่จะไม่คำนึงว่า ผู้พูดจะใช้ประโยคว่าอะไร เช่น ผู้พูดพูดว่า the car is fixed หรือ the car has been fixed หรือ could be collected หรือ will be ready to be collected ผู้ฟังจะจำเฉพาะส่วนที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานทางภาษา (propositions) ไม่ใช่ทั้งประโยค (sentence) แต่อย่างไรก็ตาม เซอร์เบิร์ด เอช คลาร์ก และ ฮีฟ วี คลาร์ก (Herbert H. Clark and Eve V. Clark, 1977 อ้างถึงใน Jack C. Richards, 1983) ได้เสนอหลักการที่ผู้ฟังจะสามารถเข้าใจการสนทนาอย่างแท้จริง โดยหลักการดังกล่าวจะ

คำนึงถึงตัวผู้พูดว่า ผู้พูดจะต้องพูดในเนื้อหาหรือข่าวสารที่เป็นที่ต้องการของผู้สนทนา เป็นจริง สัมพันธ์กับเรื่องที่กำลังสนทนาอยู่และผู้พูดจะต้องหลีกเลี่ยงความคลุมเครือไม่ชัดเจน

2. องค์ประกอบทางสื่อ (medium factors)

องค์ประกอบทางสื่อที่ใช้ในการสื่อภาษาที่นักเรียนจะต้องรู้เพื่อช่วยในความเข้าใจ ข้อความที่ได้ฟังองค์ประกอบเหล่านี้จะมีผลต่อการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ได้แก่

2.1 ภาษาที่ใช้ในการพูดสื่อสาร ตามปกติแล้วในภาษาเขียนเราจะเขียนเป็น ประโยค แต่ในภาษาพูดส่วนใหญ่เราจะใช้อนุประโยค หรือประโยคที่ไม่สมบูรณ์ และในประโยค ที่พูดยาว ๆ จะมีอนุประโยคหลายอนุประโยคเชื่อมเข้าด้วยกัน ซึ่งอนุประโยคที่ใช้ในการพูดไม่ ก่อยวบยื้อน

2.2 รูปแบบการย่อในภาษา ในภาษาพูดผู้พูดอาจสื่อเฉพาะความหมาย คำบางคำ ผู้พูดอาจจะพูดเร็ว หรือข้ามไป แต่คำบางคำจะชัดเจนขึ้นมา นอกจากนั้นพยัญชนะและสระในคำจะ มีผลต่อตำแหน่งที่ปรากฏอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่คำที่ไม่มีความสำคัญในบริบทมักจะถูกละไป เช่น ประธาน กริยาช่วย คำสรรพนาม เป็นต้น เช่น

A : When will you be back?

B : Tomorrow maybe แทนที่จะเป็น Maybe I'll be back tomorrow.

2.3 รูปแบบของภาษาที่ไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เนื่องจากผู้พูดพยายามที่จะ พูดหรือจัดเนื้อหาให้เป็นระบบ ฉะนั้นกฎไวยากรณ์ทางภาษาจึงไม่ค่อยมีความสำคัญต่อความหมาย ที่ผู้พูดต้องการสื่อ ซึ่งเป็นผลทำให้รูปประโยคที่ไม่ค่อยถูกต้องตามหลักกฎไวยากรณ์ทางภาษา ปรากฏขึ้นบ่อย ๆ เช่น

And after that we arrived in a little town that there was no hotel anywhere ... (faulty clause construction)

2.4 การหยุดช่วงจังหวะและความคลาดเคลื่อนในการพูด ในการพูดทั่ว ๆ ไป ของคนเราจะประกอบไปด้วย การหยุดช่วง (pauses) การลังเล (hesitation) การเริ่มต้นที่ผิด (false starts) และการแก้ไขให้ถูกต้อง (corrections) ตามปกติ ในการพูดของคนเรา 30% - 50% ของเวลาที่ใช้ในการพูดทั้งหมดจะเป็นเรื่องของการหยุด

ช่วง หรือความลังเลใจในการพูด ซึ่งการหยุดช่วงอาจจะเป็นหยุดเงียบ (silent pauses) หรือการใช้คำอื่นแทรก (filled pauses) คำที่ใช้แทรก เช่น wh, oh, hmm, ah, well, say, sort of, just, kind of, I mean, I think หรือ I guess ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้พูดสามารถคิดคำที่ต้องการใช้ขึ้นมาได้

2.5 อัตราความเร็วในการพูด อัตราความเร็วในการพูดของแต่ละคน จะส่งผลต่อการรับรู้ของผู้ฟัง การที่จะตัดสินว่าผู้พูดเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับจำนวนการหยุดช่วง (pauses) ที่ผู้พูดใช้ หรืออาจจะคำนึงถึงจำนวนคำต่อนาที ซึ่ง วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers, 1981 อ้างถึงใน Jack C. Richards, 1983) ได้ให้อัตราการพูด คำต่อนาทีไว้ดังนี้

เร็ว	ผู้พูดพูดเกิน 200 คำต่อนาที
เร็วปานกลาง	ผู้พูดพูดระหว่าง 190-220 คำต่อนาที
ปานกลาง	ผู้พูดพูดระหว่าง 160-200 คำต่อนาที
ช้าปานกลาง	ผู้พูดพูดระหว่าง 130-160 คำต่อนาที
ช้า	ผู้พูดพูดต่ำกว่า 130 คำต่อนาที

2.6 จังหวะการพูดและการเน้นหนัก จังหวะการพูดของภาษาอังกฤษเป็นรูปแบบที่เด่นชัดอย่างหนึ่ง ระยะเวลาที่ใช้ในการออกเสียงการพูดขึ้นอยู่กับจำนวนพยางค์ที่เน้นหนัก ซึ่งในคำคำหนึ่งพยางค์บางพยางค์เท่านั้นที่เน้นหนัก พยางค์อื่น ๆ ที่ไม่เน้นหนักก็ยังปรากฏอยู่ในคำนั้น ๆ แมรี อันเดอร์วูด (Mary Underwood, 1979 อ้างถึงใน Jack C. Richards, 1983) พบว่าคำในภาษาอังกฤษพยางค์เน้นหนักจะใช้เวลาประมาณ 0.6 วินาที ซึ่งหมายความว่าประโยคที่มีจำนวนคำเน้นหนักเท่ากันแม้จำนวนพยางค์ที่ปรากฏในประโยคจำนวนต่างกัน เวลาที่ใช้ในการออกเสียงจะเท่ากัน เช่น

- a) The CAT is INTERested in proTECTing its KITtens.
- b) LARGE CARS WASTE GAS.

2.7 เนื้อหาของการสนทนา เนื้อหาจะต้องเป็นที่เข้าใจกันทั้งสองฝ่าย คือ ผู้พูดและผู้ฟัง ผู้พูดจะไม่พูดทุกอย่างที่เขาต้องการพูดในครั้งเดียว แต่ผู้พูดจะเสริมข้อความหรือสิ่งที่ผู้พูดต้องการพูดเข้าไปทีละเล็กทีละน้อย โดยอาจจะพูดซ้ำสิ่งเดิมที่พูดไปแล้ว และเพิ่มสิ่งใหม่เข้าไป เช่น

A : Are you pleased with the results?

B : Yes, I'm very pleased with them. They are better than I expected. หรือ

A : Is it impossible?

B : No, it's not impossible. Just difficult.

ในการสนทนาผู้ฟังเมื่อมีบทบาทเป็นผู้พูด สามารถใช้คำต่อไปนี้เพื่อแสดงถึงความต่อเนื่องของคำกล่าวหนึ่งกับคำกล่าวหนึ่งเช่น well, anyway, actually, of course, now หรือผู้ฟังอาจจะได้ยินคำที่แสดงการพูดเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อไป โดยที่ผู้ฟังสามารถสังเกตได้จากคำต่อไปนี้ เช่น talking about that, reminds you of ..., by the way, as far as that goes

2.8 ปฏิสัมพันธ์ การสนทนาเป็นเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง การแสดงว่าผู้ฟังกำลังฟังอยู่ ผู้พูดสามารถสังเกตได้จากอาการกิริยา การเคลื่อนไหว การสบสายตา หรือการแสดงออกทางสีหน้า ทั้งผู้พูดและผู้ฟังจะสื่อสารลักษณะต่าง ๆ กันทั้งที่เป็นคำพูด (verbal) และไม่ใช่คำพูด (non verbal) ให้แก่กันและกันเพื่อที่จะบ่งบอกถึงความตั้งใจ ความสนใจ ความเข้าใจ หรือไม่มีสิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ระดับของความเป็นแบบแผนหรือไม่ของปฏิสัมพันธ์ อาจดูได้จากการใช้สำนวนอารมณ์ขันหรือการใช้ภาษาพูดธรรมดา ตลอดจนคำที่แสดงความเป็นกันเอง เช่น you see หรือ you know เป็นต้น

ลำดับชั้นของการฟัง

ผู้เชี่ยวชาญและนักภาษาศาสตร์ ได้แบ่งลำดับชั้นตอนของการฟังไว้หลายลักษณะต่าง ๆ กันไป ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไปนี้

วิลเลียม เอฟ แมคกี (William F. Mackey, 1965) แบ่งทักษะการฟังออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับความรู้ (recognition level) เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถแยกแยะเสียงเกี่ยวกับการเน้นหนัก (stress) และระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค (intonation) ได้

2. ระดับความเข้าใจ (comprehension level) เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถฟังสิ่งต่าง ๆ ได้เข้าใจ รวมทั้งเสียงและข้อความที่ได้ยิน

รีเบคกา เอ็ม วาเล็ค และ เรอเน เอส ดิสสิค (Rebecca M. Valette and Renée S. Disick, 1972) แบ่งระดับการฟังออกเป็น 5 ระดับ คือ

1. ระดับกลไก (mechanical skills) เป็นระดับที่ผู้เรียนได้ยินความแตกต่างระหว่างภาษาของเขากับภาษาต่างประเทศจากเสียงที่ได้ยินแต่ไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน

2. ระดับความรู้ (knowledge) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำหรือประโยคที่ครูสอน สามารถทำตามคำสั่ง สามารถจับคู่ประโยคที่ได้ยินกับรูปภาพได้

3. ระดับถ่ายโอน (transfer) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและศัพท์ สามารถตอบคำถามได้ว่าถูกหรือผิด สามารถเลือกข้อความหรือคำตอบที่เหมาะสมกับคำถามและสามารถเข้าใจข้อความที่มีหลาย ๆ ประโยค

4. ระดับสื่อสาร (communication) เป็นระดับที่ผู้เรียนเข้าใจคำสั่ง คำแนะนำ และคำอธิบายเป็นภาษาต่างประเทศได้และเข้าใจความหมายทั่วไปของข้อความที่มีศัพท์ใหม่ โดยการคาดหมายจากความรู้เดิม สามารถที่จะเติมข้อความที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน สามารถเข้าใจในสิ่งที่เจ้าของภาษาพูดในบทละคร ภาพยนตร์ รายการวิทยุ หรือรายการโทรทัศน์ได้

5. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ (criticism) เป็นระดับที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ชนิดของข่าวสารสามารถแยกแยะมาตรฐานของภาษาพูดของชนชั้นในสังคม หรือภาษาพูดที่ใช้ในท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถเข้าใจความหมายตรงและความหมายแฝงของข่าวสารที่ได้ยิน (explicit and implicit meanings) รู้ความแตกต่างของความหมาย จากระดับเสียงในคำและในประโยค ตลอดจนสามารถอธิบายอารมณ์และน้ำเสียงของผู้พูดได้

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers, 1968) แบ่งการฟังออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับการรับรู้ (recognition level) เป็นระดับการฟังที่เกี่ยวกับการฟังเพื่อแยกแยะกลุ่มคำหรือวลี ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางโครงสร้างลำดับเวลา (time sequences) คำขยาย และส่วนของวลีที่มีความซับซ้อน

2. ระดับการเลือก (selection level) เป็นระดับการฟังที่เกี่ยวข้องกับการที่ผู้ฟังฟังเพื่อจับใจความของการสื่อสาร ผู้ฟังจะต้องตั้งใจฟังเพื่อเลือกเอาใจความสำคัญของสิ่งที่ได้ยินนั้น

จอห์น ฮิกกินส์ (John Higgins อ้างถึงใน วราพันธุ์ สว่างเนตร, 2530) ได้แบ่งการฟังออกเป็น 6 ชั้น คือ

1. ชั้นการรับรู้ (perceive boundaries) ในชั้นนี้ผู้ฟังจะบอกได้ว่าเสียงที่กำลังได้ยินเป็นภาษาอะไร
 2. ชั้นบันทึกความจำระยะสั้น (hold in short-term memory) ผู้ฟังจะจำหน่วยเสียงที่ได้ยินได้โดยไม่ทราบความหมาย
 3. ชั้นเข้าใจความหมายของคำ (attach lexical meaning) ผู้ฟังสามารถจำแนกหน่วยเสียงที่ได้ยินได้ และทราบความหมายของคำแต่ละคำที่ได้ยิน
 4. ชั้นเข้าใจความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ (perceive grammar relationship) ผู้ฟังจะสามารถวิเคราะห์โครงสร้างทางภาษาของหน่วยเสียงที่ได้ยินและเข้าใจความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ในประโยคว่าคำใดทำหน้าที่อย่างไร การเน้นเสียง ระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค
 5. ชั้นอ้างอิง (perceive reference) ในชั้นนี้ผู้ฟังจะนำโครงสร้างทางภาษาของเสียงที่ได้ยินมาสัมพันธ์กับความรู้และประสบการณ์เดิม (previous experiences) ตลอดจนสภาพแวดล้อมขณะที่ยังฟัง
 6. ชั้นสรุปความหมาย (make inference) ผู้ฟังจะสามารถตีความหมายและเข้าใจข้อความที่ได้ยินทั้งหมด และจะจำความหมายเหล่านั้นไว้เพื่อประโยชน์ในการฟังขั้นต่อไป
- แมรี ฟินอคเชียโร และ ไมเคิล โบนโนโม (Mary Finocchiaro and Michael Bonomo, 1973) ได้แบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศไว้ 6 ระดับคือ

1. ระดับที่ผู้ฟังไม่สามารถแยกความแตกต่างของเสียงที่ได้ยินได้ (a series of undifferentiated noises)
2. ระดับที่ผู้ฟังสามารถแยกองค์ประกอบของระบบเสียงที่ได้ยินได้ (features of the sound system)

3. ระดับที่ผู้ฟังสามารถแยกองค์ประกอบพื้นฐานทางกฎเกณฑ์ทางภาษาได้ (basic grammatical elements)

4. ระดับที่ผู้ฟังสามารถรับรู้องค์ประกอบทางภาษาที่เข้าช้อนจากตัวชี้แนะ (clues) ที่ปรากฏเพื่อชี้แนะความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของภาษา (grammatical relationship)

5. ระดับที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจความหมายของภาษาที่ได้ยินเป็นกลุ่มคำ

6. ระดับที่ผู้ฟังสามารถใช้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฟังไปสัมพันธ์กับกฎเกณฑ์ของภาษาความเข้าช้อนของภาษาที่ได้ยินและองค์ประกอบอื่น ๆ ของภาษาในขั้นต้นมาประกอบกันเพื่อตีความหมายของข้อความที่ได้ยินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เจ บี ฮีตัน (J.B.Heaton, 1975) ได้แบ่งความสามารถของผู้เรียนในการฟังภาษาอังกฤษไว้ 2 ระดับ คือ

1. ระดับความสามารถในการจำแนกเสียง การเน้นหนักของเสียงในคำ ระดับเสียงสูงต่ำในประโยค ซึ่งแบ่งย่อยได้อีก คือ

1.1 ความสามารถในการจำแนกเสียงในคำ

1.2 ความสามารถในการฟัง การเน้นเสียงในคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยค

2. ระดับความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ ซึ่งแบ่งย่อยได้ดังนี้

2.1 ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจประโยคที่ได้ฟังว่าตรงกับภาพใด

2.2 ความสามารถในการเข้าใจระดับข้อความหรือบทสนทนาสั้น ๆ

2.3 ความสามารถในการเข้าใจการสนทนาและการบรรยาย

เดวิด พี แฮร์ริส (David P. Harris, 1969) แบ่งความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษได้ดังนี้

1. ความสามารถในการจำแนกเสียง

1.1 ความสามารถในการจำแนกเสียงของคำใด ๆ โดยสามารถจำแนกเสียงได้ว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร หรือคำใดออกเสียงต่างไปจากคำอื่น ๆ ที่ได้ยินอย่างไร

1.2 ความสามารถในการจำแนกเสียง คำที่มีอยู่ในข้อความ โดยสามารถจำแนกได้ว่า คำที่ได้ยินในประโยคหรือข้อความนั้น ตรงกับรูปภาพใด หรือประโยคใด

2. ความสามารถในการเข้าใจข้อความที่ได้ยิน

2.1 ประโยคคำสั่งที่ให้ผู้ฟังปฏิบัติตาม เหมาะสำหรับผู้เรียนในระดับต้นเป็นการทดสอบความสามารถในการฟังเพียงทักษะเดียว

2.2 ประโยคคำถามหรือประโยคบอกเล่าให้ผู้ฟังเลือกคำตอบให้ตรงกับประโยคที่ได้ยินเหมาะสำหรับผู้เรียนที่สามารถอ่านประโยคภาษาอังกฤษง่าย ๆ ได้ เพราะจะต้องเลือกคำตอบที่เป็นภาษาเขียนสั้น ๆ เป็นการทดสอบการฟังที่มีทักษะการอ่านเข้ามาเกี่ยวข้อง

2.3 การสนทนาเป็นการทดสอบความสามารถในการเข้าใจเรื่องราวที่ได้ฟังจากบทสนทนาแล้วตอบคำถาม โดยเลือกคำตอบจากภาษาเขียนสั้น ๆ

2.4 การบรรยาย เป็นการทดสอบความสามารถในการเข้าใจเรื่องราวทั่วไปที่จำลองสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน ผู้ฟังจะต้องจดจำสาระสำคัญต่าง ๆ ไว้ แล้วตอบคำถามโดยเลือกคำตอบจากภาษาเขียนหรือเขียนคำตอบเอง เป็นการทดสอบที่มีทักษะการอ่านและการเขียนเข้ามาเกี่ยวข้อง

จากลำดับขั้นตอนของการฟังที่ผู้เชี่ยวชาญและนักภาษาศาสตร์ได้แบ่งไว้ในลักษณะต่าง ๆ กันนั้น พอจะสรุปได้ว่า ลำดับขั้นของการฟังประกอบไปด้วยขั้นการรับรู้ ขั้นความเข้าใจ ขั้นความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ ขั้นสื่อสาร ขั้นวิพากษ์วิจารณ์ ขั้นอ้างอิงและขั้นสรุปความหมาย และ เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพรวุฒิ (2530) ได้สรุปพฤติกรรมกรการฟังภาษาต่างประเทศว่ามี 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับการรับรู้และระดับความเข้าใจ ระดับการรับรู้เป็นระดับที่ผู้ฟังสามารถแยกแยะหรือจำแนกเสียงที่ได้ยินว่า เสียงนั้น ๆ แตกต่างจากเรื่องอื่นอย่างไร ซึ่งเป็นระดับขั้นพื้นฐานของการฟัง ส่วนระดับความเข้าใจเป็นความสามารถในการฟังระดับสูงที่ผู้ฟังจะต้องเข้าใจจุดประสงค์ของการสื่อความหมายของภาษาที่ฟังได้ สามารถเลือกรับฟังสิ่งที่ตนเองต้องการซึ่งเป็นทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

การสอนทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ

ในการสอนทักษะการฟังภาษาต่างประเทศ ครูควรคำนึงถึงระดับต่าง ๆ ของการฟังของผู้เรียนด้วย เพื่อความเข้าใจในการฟัง เพราะความเข้าใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสื่อความหมาย การที่ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจสิ่งที่ฟังได้อย่างดีนั้นผู้เรียนต้องมีความสามารถในการฟังในระดับพื้นฐานก่อนที่จะฟังในระดับสูงต่อไป ทั้งนี้เพราะการฟังภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่สอนให้เกิดขึ้นได้ ไม่ใช่สิ่งที่จะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ (Edward David Allen and Rebecca M. Valette, 1972) วิลเลียม ลิตเติลวูด (William Littlewood, 1983) ได้เสนอแนะข้อควรคำนึงของครูในการเลือกกิจกรรมที่จะใช้ในการสอนทักษะการฟังไว้ดังนี้

1. ครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยทางภาษาศาสตร์ เช่น ความยากง่ายหรือระดับของภาษาว่าเป็นทางการ (formal) มากน้อยเพียงใด
2. ครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยทางการใช้ภาษาหรือภาษาพูด เช่น สำเนียง ความเร็วในการพูด ความคล่องแคล่ว และความชัดเจน
3. ครูควรคำนึงถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยทางสถานการณ์ เช่น เสียงรบกวนหรือเสียงอื่น ๆ ในสภาพการณ์ที่สถานการณ์นั้น ๆ กำลังเกิดขึ้น
4. ครูควรคำนึงถึงประเภทของเนื้อหาด้วย เช่น บทสนทนา รายงาน การบรรยายหรือคำสั่ง คำแนะนำต่าง ๆ
5. ข้อความหรือข่าวสารที่ไม่ใช่คำพูด เช่น รูปภาพ สามารถที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจในขณะที่ฟังได้
6. สัดส่วนของจำนวนสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทั้งหมดที่มีในเนื้อหาที่นักเรียนฟัง นักเรียนจะต้องเข้าใจเพื่อที่จะสามารถทำกิจกรรมเหล่านั้นได้สำเร็จ

นอกจากข้อควรคำนึงดังกล่าวข้างต้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการฟัง ครูควรพิจารณาลักษณะบางประการของกิจกรรมที่สามารถใช้ในห้องเรียน ดังที่ พอล เนชัน (Paul Nation, 1985) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. วัสดุที่ใช้สำหรับใช้ในการฝึกหรือสอนทักษะการฟังจะต้องมีการควบคุมโดยเฉพาะเรื่องคำศัพท์ เพื่อที่ว่านักเรียนจะเข้าใจในสิ่งที่เขาได้ยิน ด้วยเหตุผลนี้เองถ้ามีการบันทึก

เทพ คำบรรยายในเทปนั้นผู้ที่พูดควรจะพูดชัด ควรจะเป็นผู้ที่มีความคุ้นเคยกับนักเรียนที่จะทำกิจกรรม หรือผู้ที่สามารถควบคุมในสิ่งที่พูดเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจได้โดยเฉพาะเจ้าของภาษา

2. ภาษาพูดที่ใช้ไม่ควรยากเกินไป หมายถึง คำศัพท์หรือโครงสร้างใหม่ที่นักเรียนยังไม่ได้เรียนมาก่อน วัสดุที่ใช้ประกอบควรจะมีคำศัพท์ใหม่เพียงเล็กน้อย โครงสร้างใหม่หรือสิ่งที่นักเรียนยังไม่คุ้นเคยในสิ่งที่ได้ฟังนั้น ไม่ควรจะเสนอต่อนักเรียนมากนัก ซึ่งปรีบทจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจดีขึ้นและยังจะมีประโยชน์ในด้านที่นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้มากขึ้นเกี่ยวกับภาษา

3. สิ่งที่ครูให้นักเรียนฟังควรจะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ อะไรก็ตามที่อยู่ในความสนใจของนักเรียนจะสามารถดึงความสนใจของนักเรียนได้มากขึ้น แม้บางครั้งกิจกรรมบางอย่างไม่จำเป็นว่านักเรียนจะต้องใช้ภาษาพูดมาก ซึ่งไม่ได้หมายความว่ากิจกรรมนั้นจะไม่น่าสนใจ นักเรียนจะต้องให้ความสนใจอย่างมากในการที่จะสามารถทำกิจกรรมให้สำเร็จ

4. กิจกรรมการฟังที่จัดไม่ต้องการให้นักเรียนใช้ภาษาพูดมากนัก ฉะนั้นจึงไม่มีสิ่งที่ต้องกังวล ในส่วนของนักเรียนที่จะใช้ภาษาพูดผิด ๆ

5. กิจกรรมแต่ละกิจกรรมควรจะต้องมีโครงสร้างเพื่อที่ว่านักเรียนจะได้เข้าใจเรื่องที่ฟัง เนื้อหานั้นควรจะประกอบไปด้วยเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กัน อาจจะเป็นข้อความสั้น ๆ แต่เนื้อหาที่เหมือนกันอาจจะนำเสนอในรูปแบบที่ต่างกันก็ได้

6. กิจกรรมบางกิจกรรมไม่จำเป็นต้องมีการเตรียมตัวมากนัก ในส่วนของครูและสามารถบันทึกเทปได้ ครูที่สอนภาษาอังกฤษเองแม้ไม่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ แต่ก็สามารถที่จะทำการบันทึกเทปเองได้ ถ้ามีหัวข้อหรือกิจกรรมที่เหมาะสม หรือถ้าไม่มีการบันทึกเทปครูก็สามารถที่จะพูดหรืออ่านต้นฉบับเองได้

ลอเรน วอลเคซ เพียซ (Lorraine Valdez Pierce, 1988) ได้เสนอแนวความคิดแก่ครูที่สอนวิชาภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศที่จะสอนทักษะการฟังแก่นักเรียนไว้ว่า

1. ครูจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า การฟังเป็นเรื่องของการมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งจะต้องอาศัยความพยายามและการฝึกฝนเป็นอย่างมากในส่วนของนักเรียน นักเรียนจะต้องจำไว้ด้วยว่า การเรียนภาษาต่างประเทศในระยะเริ่มแรกนั้นยากในการแยกเสียงและการ

บอกความหมาย ด้วยเหตุผลนี้เองครูจะต้องมีบทบาท เป็นทั้งผู้ฟังและผู้ เสนอกิจกรรมการฟัง มากกว่าอย่างอื่น

2. ครูควรจะต้องทราบวิธีการ เลือกและการกำหนดรูปแบบวัสดุอุปกรณ์และกิจกรรม ที่เหมาะแก่การเรียนรู้ภาษาจริง ๆ โดยคำนึงถึงระดับอายุ ความสนใจ ตลอดจนระดับความสามารถของผู้เรียน โดยเฉพาะเพลง เกม หรือบทสนทนาที่เป็นกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะมีการพัฒนา ก่อนการฟัง ขณะที่ฟัง และหลังจากการฟัง กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ควร จะเป็นเรื่องที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ครูควรเพิ่มการฝึก ในเรื่องของกฎไวยากรณ์ คำศัพท์ และหน้าที่ของภาษาในชั้นเรียน เนื่องจากว่าอุปสรรคที่สำคัญที่สุดในการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ หรือ เรื่องแรงจูงใจ (motivation) ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะส่งเสริมการเรียนภาษาโดยการใช้ อุปกรณ์ การสอนและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจนักเรียนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน อันจะทำให้ นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ภาษาได้ในห้องเรียน

ความเข้าใจในสิ่งที่จะฟังนั้นไม่เพียงแต่จะช่วยให้ครูสามารถ เลือกและกำหนดรูปแบบ ของกิจกรรมการเรียนการสอน และยังจะสามารถกำหนดบทบาทของครูในการพัฒนาทักษะการ ฟังได้ ครูควรจะเป็นผู้ฟังที่เป็นแบบอย่างแก่นัก เรียนฟังนักเรียนด้วยความอดทนและความ เข้าใจ การที่ครูฟังนักเรียนด้วยความ เข้าใจนั้นจะทำให้ นักเรียนมีความกล้าที่จะตอบคำถามครูทุกครั้ง ที่ครูถาม แม้อาจจะบ่อยครั้งที่ครูต้องการคำตอบที่แน่นอนในเรื่องของการออกเสียง ฝึกกฎ ไวยากรณ์ และในแบบฝึกหัดที่ใช้ ใน การประเมินผล ในส่วน ของนักเรียนนั้นครูจะต้อง เตรียม นักเรียนสำหรับที่จะทำกิจกรรมการฟัง โดยครูอาจจะบอกนักเรียนว่านักเรียนไม่สามารถ เข้าใจทุกอย่างที่จะได้ฟังและไม่ต้องวิตกกังวลใด ๆ นักเรียนควรจะเดาความหมายของคำ หรือวลีที่ไม่เข้าใจ กิจกรรมการฟังนั้นจะต้องส่งเสริมนักเรียนให้มีความอดทนและการยอมรับ ในภาษาที่ตนเองไม่เข้าใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้ นักเรียนสามารถคาดการณในสิ่งที่จะ เกิดขึ้น และเข้าใจจุดใหญ่ใจความสำคัญที่ผู้พูดต้องการ การที่จะทำให้นักเรียนมีความอดทนนั้นไม่ใช่ เรื่องง่าย แต่อย่างไรก็ตามครูจะต้องให้นักเรียนฝึกการฟังอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนการฝึกซ้ำๆ เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

นอกจากแนวความคิดในการสอนทักษะการฟังแก่ครูแล้ว ลอเรน วอลเดซ เพียช (Lorraine Valdez Pierce, 1988) ยังได้เสนอรูปแบบการเสนอกิจกรรมการฟังในระดับกลางและสูงไว้ดังนี้

ในการเสนอกิจกรรมการฟังนั้นครูจะต้องคำนึงถึงความสนใจของนักเรียน การเสนอกิจกรรมการฟังอย่างมีระบบ การฝึกฝนและการฟังในหัวข้อเดิมของนักเรียน หัวข้อที่นักเรียนสนใจนั้นจะสามารถทำให้นักเรียนเรียนได้อย่างดีและการฝึกซ้ำ ๆ นั้น จะเป็นการส่งเสริมและสร้างทักษะการฟังของนักเรียนเอง การที่นักเรียนได้ฟังบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนเรียนรู้ภาษามากยิ่งขึ้น อีกประการหนึ่งการเสนอเนื้อหาหรือกิจกรรมการฟังอย่างมีระบบนั้นจะยังผลให้มีการฝึกใช้กฎไวยากรณ์และคำศัพท์ ซึ่งจะทำให้นักเรียนจำได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน สำหรับกิจกรรมการฟังนั้นในทุกระดับของผู้เรียน ครูควรจัดให้ขั้นตอนการฟังไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ขั้นตอนการฟัง (pre-listening)
 2. ขั้นการฟัง (listening)
 2. ขั้นหลังการฟัง (post-listening)
 1. ขั้นตอนการฟัง (pre-listening)
 - 1.1 ครูบอกนักเรียนในสิ่งที่เขาจะได้ฟัง โดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ หรือภาพถ่าย เป็นต้น
 - 1.2 ตั้งหัวข้อหรือสถานการณ์โดยการปรึกษาหารือโดยคำนึงถึงวัฒนธรรมของนักเรียนเองแล้ว เปรียบเทียบกับวัฒนธรรมของภาษาที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่
 - 1.3 นำเสนอคำศัพท์ ส่วนวน หรือการใช้ภาษาที่นักเรียนยังไม่เคยเรียนมาก่อน
 - 1.4 ให้เหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการฟังและให้นักเรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. ขั้นตอนการฟัง (listening)
 - 2.1 ฟังครั้งแรกเพื่อความเข้าใจทั่ว ๆ ไปก่อน
 - 2.2 ฟังครั้งที่สองครูจะหยุดเป็นช่วง ๆ แล้วอภิปรายประกอบในสิ่งที่ได้ฟังเพื่อตรวจสอบความเข้าใจด้วย
 - 2.3 ให้นักเรียนฟังอีกหลาย ๆ ครั้ง หยุดเทปเพื่อตอบคำถามถ้านักเรียนมีปัญหาและหยุดเป็นช่วง ๆ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น

2.4 ให้เวลาแก่นักเรียนทำกิจกรรมการฟังให้สมบูรณ์ นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนฟัง เช่น อาจใช้รูปภาพหรือตอบคำถามจากแบบเลือกตอบ เดิมค่าลงในช่องว่าง เดิมประโยคให้สมบูรณ์ หรืออาจจะเขียนตอบคำถามสั้น ๆ ได้

2.5 ในการฟังครั้งสุดท้าย นักเรียนจะต้องตอบคำถามของครูโดยอาจจะเขียนหรือตอบปากเปล่าเกี่ยวกับข้อความหรือเนื้อหาที่สำคัญของสิ่งที่ได้ฟัง

3. ชั้นหลังการฟัง (post-listening)

3.1 หลังจากฟังแล้วอภิปรายซักถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ เรื่องที่ฟัง

3.2 ถามคำถามนักเรียนที่ต้องใช้ความคิดในการตอบและดูว่า เรื่องที่ฟังนั้น

สัมพันธ์กับนักเรียนอย่างไรบ้าง

3.3 ให้นักเรียนจับคู่เพื่อเขียนบทสนทนาเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง หรือสร้างบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน หรือมอบหมายงานซึ่งอาจจะเป็นการเขียนหรือการอ่านเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน เพื่อเป็นกิจกรรมการถ่ายโอน

ขณะที่ครูเล่นเทปให้นักเรียนฟังนั้น ครูควรจะทำให้การฟังนั้นน่าสนใจโดยการหยุดเทปเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนขณะเดียวกันก็ทำให้การฟังมีชีวิตชีวาด้วยเทปไม่สามารถใช้แทนครูได้ เพียงแต่เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เท่านั้น การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับครูที่เห็นว่าเหมาะสม และจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนด้วย ครูจะต้องคำนึงถึงช่วงความสนใจของนักเรียนและความยาวของเรื่องที่ให้นักเรียนฟังให้เหมาะสมด้วย

การเลือก เนื้อหาหรือสิ่งที่จะให้ให้นักเรียนฟังนั้นขึ้นอยู่กับว่าครูจะหาได้ยากง่ายเพียงใด การที่ใช้ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษหรือภาษาอังกฤษแบบอเมริกันนั้น นักเรียนจะต้องได้เรียนรู้ความแตกต่างของภาษาอังกฤษทั้งสองแบบ ไม่เพียงแต่การเรียนภาษาในห้องเท่านั้น แต่ยังควรทำให้นักเรียนคุ้นเคยกับมาตรฐานการออกเสียงและคำศัพท์ที่ต่างกัน นักเรียนไม่จำเป็นต้องเกิดความขัดแย้งในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งสองแบบนี้ เช่นเดียวกับครูสอนภาษาอังกฤษจำนวนมากที่ไม่ใช่เจ้าของภาษา หรือในทางกลับกันยิ่งให้นักเรียนเห็นความหลากหลายในภาษามากเท่าไรก็ยิ่งดีเท่านั้น

ฮาร์วี เอ็ม. เทเลอร์ (Harvey M. Taylor, 1981) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนทักษะการฟังว่าควรจะสอนตามขั้นพัฒนาการฟังของนักเรียน ซึ่งนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองนั้นจะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ในการที่จะเข้าใจภาษาอังกฤษที่อาจจะพูดโดยเจ้าของภาษา ขั้นพัฒนาการฟังดังกล่าวแบ่งได้เป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 นักเรียนสามารถจำเสียงต่าง ๆ ในภาษาได้ โดยไม่รวมความเข้าใจทางเนื้อหา (stream of sound-zero comprehension)

ขั้นที่ 2 นักเรียนสามารถจำเสียงและคำที่ได้ยิน โดยเน้นความเข้าใจน้อยที่สุด (word recognition with the stream-minimal comprehension)

ขั้นที่ 3 นักเรียนสามารถจำวลีและกฎเกณฑ์ทางภาษาได้

ขั้นที่ 4 นักเรียนสามารถจำอนุประโยคและประโยคได้

ขั้นที่ 5 นักเรียนสามารถจำการพูดทั่ว ๆ ไปได้

จากขั้นพัฒนาการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนทั้ง 5 ขั้นดังกล่าว ครูจะมีวิธีการสอนนักเรียนที่มีความสามารถการฟังในระดับขั้นต่าง ๆ ดังนี้ (Harvey M. Taylor, 1981)

ขั้นที่ 1 ในขั้นนี้นักเรียนยังไม่มี ความเข้าใจความหมายของคำหรือวลีในภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักเรียนสามารถที่จะเรียนรู้ภาษาพูดได้มาก ครูอาจจะสอนนักเรียนที่มีความสามารถอยู่ในขั้นนี้ โดย

1. ให้นักเรียนฟังเทปโดยให้ฟังรูปแบบของการออกเสียงสูง-ต่ำ (intonational patterns) ในภาษาโดยยกตัวอย่างประกอบให้เห็น โดยใช้แผนภูมิหรือท่าทางประกอบ หรือการออกเสียงสูงต่ำในท้ายวลีหรือประโยค โดยให้นักเรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างเสียงสูงต่ำได้ เช่น

Is this your book?

This is your book.

2. ครูสามารถสอนเรื่องการเน้นหนักคำในภาษาอังกฤษ

3. ให้นักเรียนลองฟังการสนทนาโดยใช้ความเร็วปกติ

4. ครูสามารถยกตัวอย่างระดับเสียงต่าง ๆ ในภาษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับ

เพศของผู้พูดสถานการณ์ที่การสนทนาเกิดขึ้นและองค์ประกอบทางอารมณ์ที่มีอิทธิพลต่อระดับเสียง

ต่าง ๆ ในการสอนในชั้นนี้ ถ้านักเรียนในกลุ่มใช้ภาษาเดียวกัน ครูอาจจะอธิบายให้นักเรียนฟัง โดยใช้ภาษาแม่ของนักเรียนเอง แต่ถ้านักเรียนมาจากหลายเชื้อชาติหลายภาษา ครูอาจจะแสดงให้เห็นโดยใช้ท่าทาง ดังที่กล่าวแล้วว่านักเรียนในชั้นนี้จำคำศัพท์ได้ยังไม่มาก สิ่งที่ครูสอนไปจึงถือว่าเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในภาษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องของอาภัพกิริยาที่ให้ เป็นคำพูดที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการใช้ภาษาพูด ฉะนั้นนักเรียนในชั้นที่ 1 จึงรู้ระดับเสียงสูงต่ำในภาษา ความเร็วหรือจังหวะในการพูด ความดังและระดับเสียงในภาษา และนักเรียนจะสามารถจำภาษาท่าทางที่ใช้ประกอบการพูดได้

ชั้นที่ 2 ในชั้นนี้นักเรียนสามารถจับคำศัพท์บางคำจากภาษาพูดได้บ้างแล้ว ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนเคยเรียนมาก่อนแล้ว บางครั้งสิ่งที่สำคัญที่สุดที่นักเรียนเรียนรู้ในชั้นนี้ คือทัศนคติใหม่ ความอดทนต่อภาษาที่ตนเรียนเนื่องจากไม่รู้ไม่เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเป็นภาษาที่ใช้พูดแต่นักเรียนพยายามฟังคำพูดบางคำเท่าที่เป็นไปได้จากบริบทที่ได้ยิน เช่นนักเรียนเรียนภาษาญี่ปุ่น อาจจะได้ยินประโยคว่า nakano watarihisatoshisan นักเรียนอาจจะแยกเป็นคำไม่ได้เลย ถ้านักเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นบ้างเล็กน้อยจะจับได้ว่า san ซึ่งอยู่ท้ายประโยคและจะต้องเดาว่าคำที่น่าหน้า san จะต้องเป็นชื่อคนแต่ยังไม่รู้ว่าชื่อตัวกับชื่อสกุลแยกกันที่ไหน แต่ถ้าในชื่อทั่ว ๆ ไป Nakanowatarikenjisan นักเรียนอาจจะแยกได้ทันทีว่า ข้อความที่ได้ยินนั้นสามารถแยกออกไปเป็นสามส่วน ได้แก่ Nakanowatari-kenji-san เพราะ Kenji เป็นชื่อที่เป็นที่นิยมกันมากในผู้ชายชาวญี่ปุ่น

ในชั้นนี้ครูอาจจะสอนความสัมพันธ์ระหว่างความยาวของประโยคและความหมายในเนื้อหา เช่น ในการแสดงความคิดเห็นที่กำหนดให้ว่า จะใช้เวลาเท่าไรเมื่อใช้ภาษาเป้าหมาย นักเรียนจะพยายามแยกภาษาแม่ของตนเองกับภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ครูอาจจะสอนให้นักเรียนจำจังหวะในการพูดภาษาอังกฤษ และการเน้นหนักที่เป็นรูปแบบในวลีหรือประโยค หรือรูปแบบการออกเสียงสูงต่ำในประโยค

สำหรับนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษในสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีเจ้าของภาษาอยู่เลย ครูจะต้องประวิงการพูดของนักเรียนไว้จนกว่าการสอนฟังขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ผ่านไป เนื่องจากการที่นักเรียนได้ฝึกฟังภาษาต่างประเทศก่อนที่นักเรียนจะพูดภาษานั้น ๆ จะเป็นประโยชน์ยิ่ง

ขั้นที่ 3 ในขั้นนี้ นักเรียนสามารถจำหลักไวยากรณ์และวลีในภาษาได้และสามารถจับใจความหรือหัวข้อที่ได้ฟัง ขั้นนี้จึงเป็นขั้นที่สูงกว่าขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ความรู้ในขั้นนี้ นักเรียนเข้าใจภาษาที่ได้ยินบ้าง หรือเข้าใจพอที่จะทักทาย หรือพบปะกับผู้อื่น นักเรียนจะสามารถเข้าใจในสถานการณ์ที่จำเป็นได้ในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษาอังกฤษ ในการสอนขั้นนี้ ครูสามารถใช้บทสนทนาสอนโดยให้นักเรียนฟังอย่างเดียว ในการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนครูอาจจะดูจากการกระทำของนักเรียน (physical response) มากกว่าที่ให้พูดตอบ (spoken response) เช่น อาจจะสั่งให้นักเรียนปิด-เปิดหนังสือ เป็นต้น

สำหรับนักเรียนที่เก่งในขั้นนี้ นักเรียนจะพยายามปรับปรุงกระบวนการในการฟังของตน ดังที่ แมรี เอมีลี คอลล (Mary Emily Call, 1979 อ้างถึงใน Harvey M. Taylor, 1981) ได้ทำการศึกษารวบรวมเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความจำระยะสั้น (short-term memory) กับการฟังเพื่อความเข้าใจ พบว่า นักเรียนจะต้องมีความจำระยะสั้นในคำต่าง ๆ ที่ตนเองได้ฟังอย่างน้อยที่สุดให้นานพอที่จะสามารถทำนายความหมายของคำเมื่อนำไปรวมกัน ความหมายในที่นี้ไม่ได้หมายถึงความหมายของคำที่เป็นคำเดี่ยว ๆ จะสามารถนำไปเป็นความจำระยะยาวได้ (long-term memory) เช่น

How do you like Denver?

เมื่อนักเรียนได้ยินประโยคนี้ อาจจะเกิดสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อไปนี้ คือ

1. นักเรียนไม่เข้าใจประโยคเลย นักเรียนจำอะไรไม่ได้เลย

นอกจากเสียงบางเสียง

2. นักเรียนเข้าใจประโยคทั้งหมดและคิดพร้อมที่จะตอบ

3. นักเรียนเข้าใจคำบางคำที่ปรากฏในประโยค โดยคำอยู่ในความจำระยะสั้น (short-term memory) พยายามที่จะจัดให้ได้ความหมาย

ในขั้นนี้ถ้านักเรียนจำรูปประโยค How do you like?

ไม่ได้ อาจจะไม่สามารถตอบคำถามประโยคที่คล้ายกันนี้ได้เลย

ขั้นที่ 4 ในขั้นนี้ นักเรียนเข้าใจความหมายในระดับวลีและประโยคไม่ว่านักเรียนจะเคยได้ยินมาก่อนหรือไม่ ฉะนั้นนักเรียนจึงสามารถเข้าใจภาษาพูดทั่ว ๆ ไปแต่จะยังมีปัญหาเรื่องคำศัพท์เฉพาะสาขาอยู่ ส่วนเรื่องของกฎไวยากรณ์พื้นฐานต่าง ๆ ไม่เป็นปัญหา

ในการฟังของนักเรียนในขั้นนี้ต่อไปอีกแล้ว ในด้านคำศัพท์นักเรียนจะสามารถเข้าใจคำศัพท์ที่คุ้นเคยหรือคล้ายคลึงกับที่นักเรียนได้ยินมาก่อนแล้ว สิ่งที่นักเรียนยังขาดในขั้นนี้คือ โอกาสที่จะได้ฟังภาษาที่ใช้กันในระดับปกติจริง ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีผู้เสนอว่า ครูควรจะสอนโดยใช้ข้อความหรือการบรรยาย หรือข่าวก่อน ครั้งเดียวหรือหลาย ๆ ครั้ง ก่อนที่ครูจะอาศัยคำศัพท์ ครูจะไม่บอกชื่อเรื่องหรือสถานการณ์ที่นักเรียนได้ฟังก่อน การเตรียมตัวสอนนักเรียนในขั้นนี้ นักเรียนได้ฟังข้อความประมาณ 3-5 นาที ซึ่งในข้อความที่นักเรียนฟังจะได้รู้ชื่อเรื่องอย่างชัดเจน ในการตรวจสอบความเข้าใจครูจะถามเนื้อหาทั่ว ๆ ไปหรือสรุปสั้น ๆ

ขั้นที่ 5 ในขั้นนี้นักเรียนอยู่ในสถานการณ์การใช้ภาษาอังกฤษจริง ๆ และสามารถเข้าใจอะไรก็ได้แล้วแต่ที่เขาได้ยิน แต่อย่างไรก็ตาม แม้แต่เจ้าของภาษาอาจจะอยู่ในขั้นที่ 5 เป็นบางเรื่องแต่ในบางเรื่องอาจจะอยู่ในขั้นที่ 3 หรือ 4 เช่น เรื่องของพันตะเคมี ถ้าเจ้าของภาษาเองไม่มีความรู้เรื่องทางเคมี ความสามารถอาจจะอยู่ในขั้นที่ 3 และ 4

ฉะนั้นเมื่อเป็นการเสนอเรื่องให้นักเรียนฟังใหม่ในขั้นที่ 5 นี้ นักเรียนต้องการคำศัพท์ใหม่ที่อาจจะเคยผ่านมาแล้ว ซึ่งคำศัพท์ใหม่นี้จะอยู่ในรูปของปริบทแทนที่จะเป็นคำศัพท์โดด ๆ เท่านั้น

จากความสามารถในการพัฒนาทักษะทางการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนในระดับขั้นต่าง ๆ ทั้ง 5 ขั้นนั้นจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาในแต่ละด้าน ซึ่งต้องการความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน และการสอนทักษะการฟังแก่นักเรียน ครูจะต้องสอนตามความสามารถหรือความต้องการของนักเรียน ในการฟังนั้นจะเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการฟังภาษาพูดหลาย ๆ ลักษณะซึ่งนักเรียนควรที่จะได้ฝึกฟัง เช่น การฟังการอภิปราย การสนทนาในรูปของการสนทนาแบบทางเดียว สองทาง หรือมากกว่า (one-way, two-way or more-than-two-way conversations) การฟังที่เห็นตัวผู้พูด (illustrated speech) เช่น โทรทัศน์ วีดิโอ หรือภาพยนตร์ หรือการฟังที่ไม่เห็นตัวผู้พูด (blind speech) เช่น วิทยุ โทรศัพท์ เป็นต้น ในการฟังบางอย่างต้องการความจำระยะสั้น (short-term memory) ในการเข้าใจสิ่งที่ได้ยิน แต่อย่างไรก็ตามในการที่จะเข้าใจข้อความที่ฟังนั้นนักเรียนจำเป็นต้องใช้กระบวนการหลาย ๆ อย่างด้วยกัน เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ปฏิสัมพันธ์หรือทักษะสัมพันธ์ในการที่จะพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนให้ดีขึ้น ในการสอนการ

ฟังและวัสดุอุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการสอนนั้น ควรจะมีส่วนในการพัฒนาทัศนคติการฟังในค
 นักเรียน และช่วยกลวิธีที่นักเรียนจะใช้ในการฟัง เหนือสิ่งอื่นใดนักเรียนจะต้องได้ฝึกฝน
 การฟังภาษาเป้าหมายบ่อย ๆ หรือเป็นจำนวนมากพอสมควร โดยเรื่องที่ฟังจะต้องเป็น
 เรื่องที่ง่ายบ้างยากบ้าง และท้าทายความสามารถของนักเรียน

หวงเพ็ญ อินทรประวัติ (2521) ได้เสนอแนะองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดที่ครูควร
 สอนในการสอนทักษะการฟังไว้ 2 ประการ คือ

1. การรู้จักแยกเสียง หมายถึง ความสามารถของผู้ฟังที่จะแยกแยะสิ่ง
 ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันในประโยคออกได้ว่า ส่วนใด เป็นส่วนสำคัญและส่วนใด เป็นส่วน
 ประกอบของประโยค

2. การเข้าใจความหมายของหน่วยเสียง หมายถึง ความสามารถของผู้ฟัง
 ในการวิเคราะห์หน่วยเสียงเพื่อเข้าใจความหมาย แล้วจึงเริ่ม เข้าใจและจับใจความของ
 ประโยคได้

เอ็ดเวิร์ด ดี อัลเลน และ รีเบคกา เอ็ม วาเล็ต (Edward D. Allen
 and Rebecca M. Valette, 1972) ได้เสนอแนะวิธีการสอนการฟังภาษาต่างประเทศ
 ไว้ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนเข้าใจคำเดี่ยวโดด ๆ หรือจะสอนในประโยคก็ได้ สิ่งที่
 ควรสอน คือ ตัวเลขและคำศัพท์ใหม่

2. สอนให้นักเรียนสามารถที่จะเข้าใจประโยคได้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ครู
 สั่งให้นักเรียนทั้งชั้นทำตาม

3. นักเรียนมักจะสนใจที่จะฟังคำถามในประโยคเพื่อที่จะจับใจความให้ได้ว่า ใคร
 ทำอะไร โดยไม่ได้สนใจเกี่ยวกับไวยากรณ์ในประโยคแต่ นักเรียนเริ่มเรียนควรจะได้รับ
 การสอนให้สนใจสิ่งเหล่านี้ด้วย

4. ให้นักเรียนมีโอกาสนักฟังภาษาต่างประเทศหลาย ๆ แบบ เช่น ฟังจากวิทยุ
 ฟังจากเทป หรือฟังการเล่าเรื่องภาษาต่างประเทศ เป็นต้น

5. ฝึกให้นักเรียนฟังเนื้อความสั้น ๆ จากเทปแล้วให้ตั้งชื่อเรื่องหรือตอบคำถาม
 จากเนื้อความนั้น

๖. สอนเกี่ยวกับสำนวนที่ใช้พูดกันอยู่ในปัจจุบัน และลักษณะของการพูด เช่น การรวมคำหรือเสียงที่หายไปเวลาพูด เป็นต้น

จากข้อ เสนอแนะเกี่ยวกับวิธีสอนทักษะการฟังที่กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่าวิธีสอนทักษะการฟังนั้นควรจะ เริ่มสอนตั้งแต่หน่วย เล็กที่สุด คือ หน่วยเสียงแล้วจึงสอนหน่วยใหญ่

การสอนทักษะการฟังนอกจากจะสอนให้นัก เรียนมีความสามารถในการฟัง เสียงพยัญชนะและสระแล้ว เสียงเน้นหนัก (stress) และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค (intonation) ก็มีความสำคัญ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรฝึกให้ผู้เรียนด้วยเพื่อว่าทักษะต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้นัก เรียนสามารถ เข้าใจในสิ่งที่ฟังได้ดียิ่งขึ้น

การทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ

ความจำเป็นในการเรียนภาษาต่างประเทศได้เปลี่ยนไปจากเดิมมากโดยได้หันมาให้ความสำคัญในเรื่องความสามารถที่จะพูดและฟังภาษาต่างประเทศได้เข้าใจ เนื่องจากได้มีการติดต่อกับชุมชนชาติอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง และจาก ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีอิทธิพลต่อการทดสอบทางภาษา คือ เป็นผลให้การทดสอบต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากการทดสอบ เป็นส่วนหนึ่งที่จะบอกได้ว่า การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ซึ่งมีผู้รู้ได้ให้ความ เห็นเกี่ยวกับการทดสอบเพื่อการสื่อสารไว้หลายแนวด้วยกัน เช่น

ฮาร์โรลด์ เอส แมดเสน (Harold S. Madsen, 1983) ได้ให้แนวความคิด และข้อควรคำนึงถึงในการสร้างแบบสอบการฟังภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

๑. คำสั่งของข้อสอบการฟังภาษาอังกฤษต้องสั้นและชัดเจน เพราะถ้าคำสั่งยาก กระทั่งที่ได้อาจจะไม่ใช่คะแนนที่แท้จริง แต่เป็นผลมาจากการที่นักเรียนฟังคำสั่งไม่เข้าใจ และถ้าผู้สอนเป็นนักเรียนระดับ เริ่ม เรียนการใช้คำสั่งสามารถใช้ภาษาแม่ของนักเรียนได้

๒. การยกตัวอย่างของข้อสอบสามารถให้ได้ 1-2 ตัวอย่าง และตัวอย่างของข้อสอบไม่ใช่เป็นตัวอย่างใบ้คำตอบที่ถูกของข้อสอบ แต่เป็นการแสดงวิธีตอบคำถามว่าควรจะตอบอย่างไรและตัวอย่างจะต้องง่าย

๓. คำศัพท์และโครงสร้างต้องเป็นคำศัพท์และโครงสร้างที่นักเรียนเรียนอยู่และรู้แล้วเท่านั้น เพราะวัตถุประสงค์ของการทดสอบคือวัดความ เข้าใจ

4. ถ้าการทดสอบการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงเสียงผู้พูดต้องเป็นธรรมชาติ ความเร็วของคำพูดต้องเป็นความเร็วปกติ (normal speed) และใช้ผู้พูด 2 คนในบทสนทนาและ เป็นเจ้าของภาษา

5. การหยุดให้นักเรียนอ่านตัวเลือก ควรหยุดให้อ่านตัวเลือกประมาณ 8-10 วินาที

นอกจากข้อควรคำนึงถึงในการสร้างแบบสอบการฟังภาษาอังกฤษแล้ว เขายังได้แบ่งการทดสอบภาษาอังกฤษทางการฟังไว้ดังนี้

1. การทดสอบการจำแนกเสียง ซึ่งควรฟังเสียงครั้งเดียวเท่านั้น เช่น

1.1 การทดสอบระดับเสียงสูงต่ำในประโยค (intonation) ผู้ฟังสามารถบอกได้ว่าเสียงท้ายประโยค (final intonation) สูงขึ้นหรือต่ำลง

1.2 ทดสอบการฟังและจำแนกเสียง (hearing identification) ซึ่งสามารถวัดได้ระดับคำโดด ๆ ระดับกลุ่มคำ หรือระดับประโยค

2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง

2.1 ฟังคำพูดเพียงคำเดียว บทสนทนา หรือข้อความ แล้วตอบคำถามแบบเลือกตอบเป็นภาษาแม่ของนักเรียน ซึ่งจะใช้กับนักเรียนระดับต้น ๆ เท่านั้น

2.2 ฟังประโยคแล้วพิจารณาว่าประโยคที่ได้ยินนั้นถูกหรือผิด (true or false)

2.3 เลือกรูปภาพให้ตรงกับประโยคที่ได้ยิน

2.4 ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้ยิน ครูอาจให้นักเรียนฟังได้มากกว่า 1 ครั้ง เพื่อช่วยความจำของนักเรียน เช่น วาดรูปตามคำสั่งที่ได้ยิน หรือ ถากเส้นในแผนที่แสดงเส้นทางการเดินทาง (trace out directions on a map)

จอห์น บี แครอล (John B. Carroll, 1982) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทดสอบทักษะการฟังว่า การทดสอบทางภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อจะทราบว่าการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายหรือไม่ โดยจะต้องดูที่วัตถุประสงค์ว่าต้องการรู้ในเรื่องอะไร เพื่อจะได้สร้างข้อทดสอบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์นั้น การทดสอบการฟังอาจจะทำได้หลายแบบ เช่น การใช้บทบาทสมมติ นอกจากนี้อาจจะให้เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างการฟังกับแผนภูมิ รูปภาพ หรือตาราง เช่น ให้ผู้เข้าสอบฟังรายการโทรทัศน์ย่อ ๆ แล้วให้ฟังรายการที่ขยายความขึ้นอีกทีหนึ่ง

ผู้เข้าสอบต้องเข้าใจทั้งหมด เช่น ในการบอกว่ามีข่าวเวลา 7.00 น. หลังจากฟังรายละเอียดแล้ว ผู้สอบสามารถบอกได้ว่าหัวข้อข่าวมีอะไรบ้าง

การเรียนภาษาต่างประเทศนั้นเรียนเพื่อให้สื่อสารได้ ดังนั้นวัตถุประสงค์ในการสอนและการทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียน คือ ระดับของความสามารถในการสื่อสาร แต่การสอนและการทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจแค่เดิมที่ให้เขียนตามคำบอก หรือแยกความแตกต่างของเรื่องนั้นไม่เรียกว่าเป็นความสามารถในการสื่อสารที่แท้จริง การฟังเพื่อความเข้าใจเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริงนั้น จะต้องเก็บใจความเนื้อหาของสิ่งที่ฟังได้

แรนดอล เอล โจนส์ และ เบอนาร์ด สโพลสกี (Randoll L. Jones and Bernard Spolsky, 1975) ได้กล่าวไว้ว่า "วัตถุประสงค์ของการฟังเพื่อความเข้าใจนั้น คือ ความสามารถในการเข้าใจทันทีที่ได้ยินข้อความจากระดับเสียง การสนทนาที่มีความซับซ้อนโดยเจ้าของภาษามีศัพท์และโครงสร้างที่เป็นที่รู้อยู่แล้วและเป็นเรื่องราวทั่วไป"

ข้อทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจนั้นควรจะวัดทั้งสัมฤทธิ์ผล (achievement) คือ ความรู้และทักษะที่ผู้เรียนได้รับตามหลักสูตร และวัดความสามารถ (proficiency) ซึ่งเป็นการวัดความรู้และทักษะที่ไม่เกี่ยวกับหลักสูตรโดยตรง เป็นการทํานายสิ่งที่ผู้เรียนควรจะรู้ กล่าวโดยสรุปคือ ข้อสอบนั้นควรจะจัดในสิ่งที่นักเรียนเรียนไปแล้ว และสิ่งที่ควรจะเรียน ส่วนในการที่จะให้ข้อทดสอบการฟังเพื่อความเข้าใจมีความตรงและเที่ยง (validity and reliability) นั้น ควรจะคำนึงถึง

1. ข้อคำถามควรจะวัดความเข้าใจของสิ่งที่ฟังจริง ๆ ไม่ใช่วัดความรู้เกี่ยวกับภาษาหรือส่วนย่อยของภาษา จากหลักฐานงานวิจัยพบว่า ความต้องการเกี่ยวกับความสามารถในการสื่อสารนั้นมีมากกว่าความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับภาษา ดังนั้นข้อสอบจึงไม่ควรวัดจุดย่อยทางภาษาของผู้เรียนแต่เพียงด้านเดียว

2. ส่วนหนึ่งของข้อสอบควรจะนำมาจากภาษาที่มีการโต้ตอบกันทันทีทันใด (spontaneous speech) เช่น จากบทสนทนา จากการสนทนา การอภิปรายกลุ่ม การสัมภาษณ์ และอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของเจ้าของภาษาเอง

3. ใช้สถานการณ์ที่เป็นจริง เช่น รายการวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ซึ่งผู้ฟังฟังครั้งเดียว โดยไม่มีการฟังทบทวนอีกครั้ง

4. นักเรียนมีขีดจำกัดในการจำขณะฟัง ดังนั้นช่วงเวลาของสิ่งที่ฟังและความยาวของเรื่องควรอยู่ประมาณ 30-40 วินาที
5. ภาษาที่ใช้ควรจะง่าย ซึ่งอาจจะมีวิธีตรวจสอบกับเจ้าของภาษาได้
6. ถ้าข้อสอบใช้กับประชากรมาก ๆ ควรใช้คำถามแบบชนิดเลือกตอบ (multiple-choice format)
7. ควรให้ผู้สอบเห็นคำถามในรูปของตัวเขียน เพื่อป้องกันปัญหาที่ผู้สอบไม่เข้าใจคำถามที่ฟัง
8. เพื่อให้การฟังนั้นเป็นมาตรฐาน ควรให้มีการสอบในห้องปฏิบัติการทางภาษาเพื่อจัดเสียงรบกวนทั้งในและนอกห้องเรียน

ปีเตอร์ จี เอ็ม กรูท (Peter G.M. Groot, 1975) ได้กล่าวถึง การทดสอบการฟัง เพื่อความเข้าใจว่า คือ การทดสอบความสามารถในการสื่อสาร (communicative abilities) ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเก็บข้อความ หรือข้อข่าสารที่ได้ยิน ซึ่งความสามารถในการสื่อสารนั้นต้องมีประโยชน์และเป็นไปได้ และต้องมีการรับสารและการส่งสารเกิดขึ้น การจำแนกเรื่องนั้นไม่เป็นความสามารถในการสื่อสารแต่เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ในกระบวนการเรียนการสอนทักษะการฟัง

เจ บี ฮีตัน (J.B. Heaton, 1975) ได้แบ่งการทดสอบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทดสอบความสามารถในการจำแนกหน่วยเสียง การฟังเสียงเน้นหนักในคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค (tests of phoneme discrimination and sensibility to stress and intonation) โดยแบ่งการสอบออกเป็น

- 1.1 การทดสอบความสามารถในการจำแนกเสียง มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ฟังสามารถจำแนกเสียงที่ได้ยินว่า ต่างกันหรือเหมือนกัน ทั้งในระดับคำและระดับประโยค ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ให้บอกได้ว่าคำหรือข้อความที่ได้ยินนั้นว่า เหมือนกันหรือต่างกัน

ให้เลือกคำหรือข้อความที่เหมือนกับคำหรือข้อความที่ได้ยิน

ให้จับคู่หรือข้อความที่ได้ยินกับรูปภาพที่กำหนดให้

ให้เลือกข้อความจากตัวเลือกที่มีความหมายตรงกับข้อความที่ได้ยิน

1.2 การทดสอบการฟังเสียงเน้นหนักในคำและระดับเสียงสูงต่ำในประโยค (test of stress and intonation) มีลักษณะดังนี้

ให้เลือกคำที่เน้นเสียงหนักที่สุดในประโยค

ให้เลือกระดับเสียงสูงต่ำของคำที่ได้ยิน

ให้เลือกข้อความที่อธิบายข้อความที่ได้ยินเมื่อทดสอบความเข้าใจข้อความที่ได้ยิน

2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง มีลักษณะดังนี้

2.1 ให้ฟังโดยมีรูปภาพ แผนที่ หรือแผนภูมิประกอบ เช่น

ให้พิจารณารูปภาพที่กำหนดให้กับข้อความที่ได้ยินว่าตรงกันหรือไม่ ถ้าตรงให้เขียน T ถ้าไม่ตรงให้เขียน F

ให้เลือกข้อความแล้วเลือกรูปภาพที่ตรงกับข้อความที่ได้ยินจากภาพที่ให้มาหลาย ๆ ภาพหรือหลาย ๆ ชุด

ให้เลือกอักษรที่กำกับแผนภูมิที่กำหนดให้ให้ตรงกับข้อความที่ได้ยิน

2.2 ทดสอบความเข้าใจการฟังระดับประโยคที่เป็นข้อความและบทสนทนา

2.3 ทดสอบความเข้าใจบทสนทนาและคำบรรยาย ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องการสำหรับผู้เรียนระดับกลางและระดับสูง

การจัดกลุ่มกับการเรียนภาษาต่างประเทศ

กลุ่ม หมายถึง จำนวนคนที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน หรือสมาชิกผู้ซึ่งรู้จักกันและรับรู้ว่าอยู่ในกลุ่มเดียวกัน (Christopher Brumfit, 1984)

กลุ่มทางจิตวิทยานั้นได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มที่เป็นทางการ (formal group) กับกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ (informal group) ในทางการศึกษานั้นกลุ่มทั้งสองแบบนี้จะต้องแยกจากกันอย่างชัดเจนเนื่องจากหน้าที่ของกลุ่มต่างกัน กล่าวคือ

กลุ่มที่เป็นทางการ (formal group) เป็นกลุ่มที่ทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นระยะเวลาสั้นหรืออาจจะเป็นการถาวร หรืออาจชั่วคราวในการทำงานเฉพาะอย่าง กลุ่มเหล่านี้จะมีหน้าที่ที่แน่นอน ภายในสายบริหารงานของโรงเรียน และหน้าที่เหล่านั้นอาจจะใช้ในกิจกรรมทาง

ภาษาได้ แม้ว่าจะไม่เป็นแหล่งกิจกรรมโดยตรงหรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือมีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางภาษานั้นเอง

กลุ่มที่ไม่เป็นทางการ (informal group) จะมีวัตถุประสงค์ทางสังคม เมื่อใครก็ตามที่คนมีปฏิสัมพันธ์กันและกลุ่มประเภทนี้สามารถปรากฏได้ในทุกชั้นเรียนรูปแบบของภาษา และการมีปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มประเภทนี้จะต่างจากกลุ่มแรก เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาเป็นกตระเตรียมสำหรับสถานการณ์ที่ไม่เป็นแบบแผนมากกว่าที่เป็นแบบแผนสำหรับนักเรียนในชั้นทั่ว ๆ ไป

ในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาลักษณะกลุ่มที่ไม่เป็นทางการจะนำมาใช้มากกว่า เนื่องจากจะสามารถสนองความต้องการทางจิตวิทยาของผู้เรียนในขณะที่มีการทำงาน ดังที่ เอ็ดการ์ เฮช เซน (Edgar H. Schein, 1965 อ้างถึงใน Christopher Brumfit, 1984) ได้อธิบายไว้ว่า การทำงานกลุ่มนั้นจะเกิดสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

1. สมาชิกในกลุ่มจะมีความผูกพัน ช่วยเหลือ สนับสนุนซึ่งกันและกัน ตลอดจนให้ความเป็นมิตร
2. เป็นวิธีการที่พัฒนา ส่งเสริม ความเป็นเอกลักษณ์และความสำเร็จในตัวบุคคล
3. เป็นวิธีการสร้างและทดสอบความจริงโดยการสร้างความเห็นพ้องต้องกันและมีความมั่นคงปลอดภัย
4. เป็นวิธีการเพิ่มความอบอุ่น ความมั่นคงปลอดภัย โดยมีการปฏิบัติต่อกันภายนอก
5. เป็นวิธีการทำงานโดยอาศัยการตัดสินใจหรือความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม

ความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะสร้างปัญหาให้แก่ครู เพราะอาจจะเกิดความขัดแย้งกับวิธีการสอน แต่อย่างไรก็ตามการทำงานเป็นกลุ่มนี้จะเป็นองค์ประกอบที่ช่วยในการทำกิจกรรมเมื่อมีการใช้ภาษาเกิดขึ้น นอกจากนี้การทำงานกลุ่มยังช่วยได้ในสถานการณ์ทางสังคม เช่น

1. ทำให้เกิดการสื่อสาร
2. ป้องกันการข่มขู่หรือรู้สึกท้อถอยเมื่อเห็นการกระทำของผู้อื่น
3. ป้องกันความก้าวร้าว
4. เริ่มต้นการเผชิญหน้าและทำให้การเผชิญหน้าสิ้นสุดลง

การทำงานกลุ่มในภาษาต่างประเทศนี้ ได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง การทำงานกลุ่มหรือการจัดกลุ่มนักเรียน ถ้ามีจุดประสงค์เพื่อแก้ปัญหาจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้น ซึ่งมีจำนวน

มากจะไม่ถือว่าเป็นวิธีการจัดที่จะช่วยแก้ปัญหาหรือปัญหาการเรียนรู้อื่นๆ แต่จะถือว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการจัดชั้นเรียน ถ้าดูการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมแล้วจะเห็นว่าในการเรียนภาษาในห้องเรียนจะเกิดสิ่งเหล่านี้คือ

1. ครูเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเองทุกอย่าง รวมทั้งกิจกรรมการใช้ภาษา
2. นักเรียนมีหน้าที่ตอบคำถามของครู
3. ครูเป็นผู้ตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของงานที่นักเรียนทำ
4. การตัดสินงานนักเรียนของครูจะขึ้นอยู่กับความแม่นยำทางไวยากรณ์และสัทศาสตร์
5. ไวยากรณ์ที่ถูกต้องมาตรฐานนั้นจะต้องเป็นไวยากรณ์ที่ใช้โดยเจ้าของภาษาที่เป็น

ผู้ใหญ่

ประโยชน์ของการใช้กลุ่มกับการเรียนการสอนภาษา

1. กลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น ดังนั้นโอกาสที่จะได้ฝึกการใช้ภาษามีมากขึ้น
2. ครูสามารถเอาใจใส่นักเรียนได้ทั่วถึง
3. สถานการณ์จะดูเป็นธรรมชาติมากกว่าการเรียนแบบทั้งชั้น เนื่องจากกลุ่มย่อยจะเปรียบเสมือนกับกลุ่มคนที่สนทนากันในชีวิตประจำวัน
4. การแสดงออกที่หน้าชั้นเรียนจะลดลง
5. การเรียนเป็นกลุ่มจะสามารถสนองตอบความต้องการของแต่ละบุคคลได้ เนื่องจากแต่ละกลุ่มจะมีความสามารถอยู่ในขีดจำกัด ดังนั้นแต่ละกลุ่มจะทราบความสามารถในการทำงานของตนเอง

6. การเรียนเป็นกลุ่มสมาชิกภายในกลุ่มจะให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี

นอกจากประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว เดวิด จอลลี และ แพทริก เอลลี (David Jolly and Patrick Early, 1974 อ้างถึงใน Christopher Brumfit, 1984)

ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อยว่า ตามหลักจิตวิทยาแล้ว การทำงานเป็นกลุ่มย่อยจะช่วยให้สมาชิกของกลุ่มฉลาดขึ้น และมีจิตใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ตามความเป็นจริงแล้ว นักเรียนคนหนึ่งมีความสามารถในการเรียนภาษาต่างประเทศดีกว่าหรือเก่งกว่านักเรียนอีกคนหนึ่ง หรือนักเรียนบางคนชอบแสดงออก ชอบคุย

ในขณะที่นักเรียนคนหนึ่งขี้อายค่อนข้างเก็บตัว ในการเรียนเป็นกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มจึงเป็นที่รวมของนักเรียนทุกประเภทดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจะทำให้มีการทดแทน หรือชดเชยปมเด่น ปมด้อยของสมาชิกแต่ละคนในกลุ่ม

การแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามแนวความคิดของ โรเบิร์ต อี สลาวิน

(Student Teams and Achievement Divisions based on Robert E. Slavin, 1978)

ทฤษฎีการเรียนเป็นกลุ่มในห้องเรียน

การให้กำลังใจนักเรียนในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นองค์ประกอบชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวิธีการที่ครูใช้ในการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ในการเรียนการสอนแบบเก่าหรือแบบดั้งเดิม (traditional) นั้นวิธีสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนคือ การแข่งขัน ครูจะเป็นผู้ตัดสินผลการเรียนของนักเรียนโดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน การใช้วิธีนี้ในการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนจะเห็นว่า นักเรียนคนหนึ่งจะประสบความสำเร็จแต่นักเรียนอีกคนหนึ่งจะประสบความสำเร็จล้มเหลว ผลก็คือ นักเรียนจะพยายามแข่งขันกันทำคะแนนเพื่อให้ได้มากกว่าคนอื่น ๆ และนักเรียนที่ประสบความสำเร็จเหล่านั้นจะไม่ใส่ใจเพื่อน ๆ หรือกิจกรรมอื่น ๆ เลย (J.S. Coleman, 1961 อ้างถึงใน Robert E. Slavin, 1978)

ในระบบการเรียนการสอนแบบเก่าหรือแบบดั้งเดิม พบว่า นักเรียนจำนวนน้อยมากที่ประสบความสำเร็จในการเรียน หรือบางครั้งเป็นการไม่ยุติธรรมเลยสำหรับนักเรียนบางส่วนที่เรียนไม่ค่อยเก่งแต่มีความพยายามอย่างมากในการเรียน แต่ก็จะไม่เคยได้ระดับคะแนนที่ดีเลย นักเรียนที่เรียนอ่อนในระบบนี้ก็จะเรียนอ่อนไปเรื่อย ๆ และจะรู้สึกเลยว่าตนเองจะประสบความสำเร็จในการเรียนบ้าง และในที่สุดก็เลิกมีความพยายาม วิธีการแข่งขันนี้อาจจะเป็นวิธีสร้างความแตกแยกในหมู่คณะในกลุ่มนักเรียน เพราะนักเรียนแต่ละคนจะต้องพยายามกีดกันเพื่อนเพื่อไม่ให้ได้คะแนนดีไปกว่าตนเอง (D.W. Johnson and R.T. Johnson, 1972 อ้างถึงใน Robert E. Slavin, 1978)

ทางเลือกทางหนึ่งที่สามารถแก้ไขการแข่งขันของนักเรียนในการเรียน คือ การให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม (cooperative learning) ในวิธีนี้ผลการเรียนของนักเรียนจะขึ้นอยู่กับการทำงานของกลุ่ม ซึ่งกลุ่มอาจจะมีขนาดต่าง ๆ กัน สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มจะต้องพยายามทำให้ดีที่สุด เพื่อที่จะทำให้กลุ่มของตนเองประสบความสำเร็จ เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือกัน

สมาชิกในกลุ่มจะกระตุ้นหรือให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ซึ่งกลุ่มใดก็ตามถ้าสมาชิกในกลุ่มไม่ทำกิจกรรมให้ดีที่สุดแล้ว กลุ่มก็จะไม่ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย แต่อย่างไรก็ตามในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบการทำงานของตนเองด้วย ผลของการร่วมมือกันของสมาชิกภายในกลุ่มที่มีต่อการรับรู้ระหว่างบุคคล จะเห็นได้ชัดกว่าการกระทำ เมื่อใครก็ตามถ้าการแข่งขันสร้างความแตกแยกในหมู่คณะ การร่วมมือภายในกลุ่มจะเข้ามาแทนที่โดยการให้โอกาสแก่สมาชิกในกลุ่มมีการติดต่อสื่อสาร ซึ่งกันและกัน และสร้างสถานการณ์ให้สมาชิกภายในกลุ่มให้ความร่วมมือกัน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดความรู้สึกรักสนใจสมาชิกในกลุ่ม และชอบที่จะทำงานกับสมาชิกภายในกลุ่มด้วย นอกจากนี้ในสถานการณ์ที่มีนักเรียนหลายเชื้อชาติหลายภาษาเรียนด้วยกัน การเรียนเป็นกลุ่มจะทำให้นักเรียนเหล่านั้นสามารถทำงานร่วมกันได้และมีมิตรภาพต่อกัน

จากทฤษฎีดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มจะเพิ่มการทำงานของนักเรียน เนื่องจากความสามัคคีในหมู่คณะมีเพิ่มมากขึ้น และการที่นักเรียนได้มีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มจะเพิ่มความสนใจซึ่งกันและกันมากขึ้น เพราะงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำ เป็นกลุ่ม จะเพิ่มความสัมพันธ์ติดต่อกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มด้วยกัน และได้มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ด้วย เหนือสิ่งอื่นใดการเรียนที่เป็นกลุ่มย่อยจะช่วยให้นักเรียนที่เรียนอ่อนเรียนดีขึ้น และนักเรียนที่เรียนดีอยู่แล้วจะช่วยให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

กลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Student Teams and Achievement Divisions : STAD)

กลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนนี้มีองค์ประกอบพื้นฐาน 2 อย่างคือ

1. กลุ่ม (Teams)
2. กลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Achievement Divisions)

1. กลุ่ม (Teams) แต่ละกลุ่มจะมีสมาชิก 4 - 5 คน ซึ่งประกอบไปด้วยนักเรียนที่คละกันไปตามระดับของความสามารถ เพศชาย และเพศหญิง กลุ่มมีหน้าที่ช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม แต่ละคนก่อนที่จะทำการทดสอบย่อยแต่ละครั้งในการเรียน ในช่วงที่มีการฝึกสมาชิกในกลุ่มจะช่วย

กันทำใบงาน (worksheet) ซึ่งจะคล้าย ๆ กับการทดสอบย่อยที่นักเรียนแต่ละคนจะทำคะแนนของการทดสอบแต่ละครั้งจะเป็นคะแนนที่ใช้ระบบกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนแล้วรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม แต่ละสัปดาห์จะมีการประกาศว่ากลุ่มใดเป็นกลุ่มที่มีคะแนนสูงสุด ดังนั้นนักเรียนจะต้องให้ความร่วมมือกับสมาชิกภายในกลุ่มและกลุ่มแต่ละกลุ่มจะแข่งขันกัน

2. กลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Achievement Divisions) เป็นวิธีที่ให้โอกาสในการทำคะแนนแก่นักเรียนทุกระดับความสามารถ ในระยะเริ่มแรกนักเรียนจะถูกแบ่งให้สังกัดกลุ่มตามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน โดยการเรียงคะแนนจากสูงสุดไปยังต่ำสุดตามลำดับคะแนนที่นำมาเรียงนี้เป็นคะแนนที่ได้จากผลการเรียนที่ผ่านมา นักเรียน 6 คนแรกที่ได้คะแนนสูงสุดจะสังกัดกลุ่มตามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ 1 6 คนต่อมาจะอยู่ในกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ 2 และจัดจนหมด กลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนนี้จะใช้สำหรับการให้คะแนนเท่านั้น นักเรียนแต่ละคนจะไม่ทราบว่าตนเองอยู่ในกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนใด

การจัดนักเรียนเข้ากลุ่มนั้น เมื่อดูความสามารถเฉลี่ยของกลุ่มแล้วจะไม่แตกต่างกัน เนื่องจากว่านักเรียนจะต้องทำคะแนนให้กับกลุ่มของตนเอง ในการทดสอบย่อยแต่ละครั้งหลังจากที่เรียนแต่ละบทเรียน การทดสอบย่อยแต่ละครั้งนักเรียนทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะทำคะแนนให้กับกลุ่มตนเองได้เท่า ๆ กัน เนื่องจากการให้คะแนนนั้นครูจะนำคะแนนของนักเรียนที่ได้ไปเปรียบเทียบในกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของแต่ละคน คะแนนที่ได้ก็จะเป็นคะแนนที่ทำให้กับกลุ่ม ในการเรียนโดยวิธีนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มซึ่งนักเรียนทุกคนในกลุ่มจะได้คะแนนเท่ากัน

ตารางที่ 1 แสดงการจัดกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง

กลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน	กลุ่มที่					
	1	2	3	4	5	6
1	1	2	3	4	5	6
2	12	11	10	9	8	7
3	13	14	15	16	17	18
4	24	23	22	21	20	19
5	25	26	27	28	29	30

เลข 1-30 จากตารางหมายถึง ลำดับที่ของนักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยจากวิชา
 อ 411 อ 412 (ภาษาอังกฤษ 1 และ 2) อ 431 และ อ 432 (การอ่าน 1 และ 2) จาก
 ชั้นปกติโดยเรียงจากคะแนนสูงสุดไปต่ำสุด

เกณฑ์การให้คะแนนในการทดสอบย่อยหลังจากการเรียนแต่ละครั้งมีดังนี้

นักเรียนที่ได้คะแนนอันดับ 1	ของกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้	10	คะแนน
นักเรียนที่ได้คะแนนอันดับ 2	ของกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้	8	คะแนน
นักเรียนที่ได้คะแนนอันดับ 3	ของกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้	6	คะแนน
นักเรียนที่ได้คะแนนอันดับ 4	ของกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้	4	คะแนน
นักเรียนที่ได้คะแนนอันดับ 5	ของกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้	2	คะแนน
นักเรียนที่ได้คะแนนอันดับ 6	ของกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้	0	คะแนน

ตัวอย่าง จากการทดสอบหลังจากเรียน Listening Comprehension เรื่อง The
 Road Accident นักเรียนที่สังกัดกลุ่มสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักเรียนหมายเลข
 1-6 ปรากฏผลดังนี้

หมายเลข 1	ได้ 8	คะแนน	หมายเลข 2	ได้ 10	คะแนน
หมายเลข 3	ได้ 6	คะแนน	หมายเลข 4	ได้ 7	คะแนน
หมายเลข 5	ได้ 9	คะแนน	หมายเลข 6	ได้ 4	คะแนน

เมื่อนำคะแนนของนักเรียนทั้ง 6 คนมาเปรียบเทียบกันภายในกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทาง
 การเรียนและให้คะแนนตาม เกณฑ์ปรากฏว่า

อันดับ 1	หมายเลข 2	ได้ 10	คะแนน
อันดับ 2	หมายเลข 5	ได้ 8	คะแนน
อันดับ 3	หมายเลข 1	ได้ 6	คะแนน
อันดับ 4	หมายเลข 4	ได้ 4	คะแนน
อันดับ 5	หมายเลข 3	ได้ 2	คะแนน
อันดับ 6	หมายเลข 6	ได้ 0	คะแนน

การตรวจให้คะแนนของกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนทุกกลุ่มวิธีการตรวจให้คะแนนเหมือนกัน หลังจากที่เราเรียงลำดับและให้คะแนนแล้ว นำคะแนนของทุกคนในกลุ่มไปรวมกัน ผลรวมที่ได้จะเป็นคะแนนของกลุ่มในแต่ละครั้ง คะแนนครั้งสุดท้ายจะเป็นการนำคะแนนของกลุ่มไปเปรียบเทียบกันอีกทุกกลุ่ม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1	ผลรวมคะแนนของกลุ่มได้	28	คะแนน	ได้อันดับที่ 3
กลุ่มที่ 2	ผลรวมคะแนนของกลุ่มได้	32	คะแนน	ได้อันดับที่ 1
กลุ่มที่ 3	ผลรวมคะแนนของกลุ่มได้	30	คะแนน	ได้อันดับที่ 2
กลุ่มที่ 4	ผลรวมคะแนนของกลุ่มได้	14	คะแนน	ได้อันดับที่ 6
กลุ่มที่ 5	ผลรวมคะแนนของกลุ่มได้	24	คะแนน	ได้อันดับที่ 4
กลุ่มที่ 6	ผลรวมคะแนนของกลุ่มได้	22	คะแนน	ได้อันดับที่ 5

หลังจากนั้นนำอันดับของแต่ละกลุ่มไปเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนน คะแนนครั้งสุดท้ายที่ได้จะเป็นคะแนนของแต่ละคนในแต่ละกลุ่ม เช่น นักเรียนในกลุ่มที่ 1 ทั้ง 5 คน จะได้คนละ 6 คะแนน เท่ากัน เนื่องจากคะแนนของกลุ่มอยู่ในอันดับที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบกันทั้ง 6 กลุ่มแล้ว

ฉะนั้นกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน หมายถึง เทคนิคการแบ่งกลุ่มการเรียน ตามแนวความคิดของ โรเบิร์ต อี สลาบิน (Robert E. Slavin, 1978) ซึ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนจะประกอบไปด้วย กลุ่ม (Teams) ซึ่งในการทดลองครั้งนี้มี 6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยสมาชิกกลุ่มละ 5 คน และกลุ่มสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Achievement Divisions) มี 5 กลุ่มสังกัด และแต่ละกลุ่มสังกัดจะประกอบไปด้วยสมาชิก 6 คน (ดูตารางที่ 1)

งานวิจัยในประเทศไทย

งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อความเข้าใจมีดังนี้

เฉลิมชัย มิติภัทร (2522) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองและโรงเรียนมัธยมที่ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นดังกล่าว จำนวน 210 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบ โดยแบ่งเป็น 4 ตอน คือ การฟังเสียงพยัญชนะและเสียงสระในคำ การฟังเสียงเน้นหนักในคำและในประโยค การฟังเสียงสูง-ต่ำในประโยคและความเข้าใจเหตุการณ์ที่สุด ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมือง และของนักเรียนโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมือง และพบว่านักเรียนในโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในเรื่องความเข้าใจในเหตุการณ์ที่สุด ส่วนนักเรียนในโรงเรียนนอกเขตอำเภอเมือง มีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในเรื่องการฟังเสียงพยัญชนะและเสียงสระในคำ ระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค และความเข้าใจในเหตุการณ์ที่สุด

นันทพร วิกรมโรจนานันท์ (2523) ได้ศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522 จำนวน 32 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ จำนวน 143 ข้อ ผลปรากฏว่านิสิตมีปัญหาในด้านการฟังภาษาอังกฤษ เมื่อพิจารณาแยกแต่ละทักษะ และเมื่อพิจารณารวมทุกทักษะ คือคะแนนเฉลี่ยของทักษะย่อยและทักษะรวมไม่ถึงเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ คือได้คะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 52.90 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 70 ที่ตั้งไว้

นันทิยา ไกรพัฒนพงศ์ (2523) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โปรแกรมภาษาของโรงเรียนในเขตจังหวัดเชียงใหม่

โดยใช้แบบสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบ จำนวน 80 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ ความสามารถในการจำแนกเสียงที่ได้ยินว่าเหมือนหรือแตกต่างกัน ความสามารถในการได้ยินเสียง เน้นหนักของพยางค์ในคำและระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค และความเข้าใจข้อความและบทสนทนา ผลการศึกษาพบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมทุกทักษะย่อยที่วัด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โปรแกรมภาษาของโรงเรียนในเขตจังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษทั้ง 3 ตอน แต่เมื่อพิจารณาแยกแต่ละโรงเรียนปรากฏว่านักเรียนโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษในเรื่องความสามารถในการจำแนกเสียง และความสามารถในการได้ยินเสียง เน้นหนักในคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค ส่วนนักเรียนโรงเรียนอื่น ๆ มีปัญหาในการฟังทั้ง 3 ตอน

จิรวัดน์ สถานานนท์ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความสามารถและปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นนี้ โดยใช้แบบสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบ จำนวน 70 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยการแบ่งชั้นตอนการฟังภาษาต่างประเทศของรีเบคกา เอ็ม วาเล็ท และเรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) และเนื้อหาของข้อสอบได้มาจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่การศึกษา 1 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 254 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในชั้นนี้มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน (ระดับ D) โดยนักเรียนมีปัญหาด้านความสามารถแยกเสียงในคำ และความสามารถเข้าใจระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค

เฟิร์ล วัฒนากุล (2524) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องที่การศึกษา 2 ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นนี้ โดยใช้แบบสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบ จำนวน 70 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยการแบ่งชั้นการฟังภาษาต่างประเทศของ รีเบคกา เอ็ม วาเล็ท และเรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972)

และเนื้อหาของข้อสอบได้มาจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในท้องที่ การศึกษา 2 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 226 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นนี้ มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับอ่อนมาก (ระดับ F)

อารินาฏ แก้วววน้อย (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถใน การฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่การศึกษา 3 ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความสามารถและปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นนี้ โดยใช้แบบสอบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบ จำนวน 70 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยการแบ่งชั้นตอนการฟังภาษาต่างประเทศของ รีเบคกา เอ็ม วาเล็ท และเรอเน เอส ดิสสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) และเนื้อหาของข้อสอบได้มาจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยม ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่การศึกษา 3 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 216 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นนี้มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน (ระดับ D) และพบว่านักเรียนทุกโรงเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษ ในด้านการจำแนกเสียงในคำ และความเข้าใจระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค

นวลจันทร์ สุรเดชา (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถใน การฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่การ ศึกษา 4 ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความสามารถและปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นนี้ โดยใช้แบบสอบวัดความสามารถด้านการฟังแบบเลือกตอบ จำนวน 70 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยการแบ่งชั้นตอนการฟังภาษาต่างประเทศของรีเบคกา เอ็ม วาเล็ท และเรอเน เอส ดิสสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) และเนื้อหาของแบบสอบได้มาจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องที่การศึกษา 4 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 242 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นนี้มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับอ่อนมาก (ระดับ F) และมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษทุกระดับชั้นการฟัง

พรพรรณศรี เงามธรรมสาร (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่การศึกษา 5 ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความสามารถและปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นนี้ โดยใช้แบบสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบ จำนวน 70 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยการแบ่งขั้นตอนการฟังภาษาต่างประเทศของรีเบคกา เอ็ม วาเลตต์ และเรอเน เอส ดิสสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) และเนื้อหาของข้อสอบได้มาจากจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่การศึกษา 5 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 201 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นนี้มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษอยู่ในระดับอ่อนมาก (ระดับ F) และนักเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุกระดับชั้นการฟัง

วิไลวรรณ วรรณสุทธิ (2526) ได้ทำการศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประจำจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อศึกษาความสามารถและปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นนี้ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังขึ้น 1 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบแบบเลือกตอบ จำนวน 50 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ตอน คือ การฟังเพื่อเก็บใจความสำคัญของข้อความ การฟังเพื่อความเข้าใจข้อความ การฟังเพื่อความเข้าใจและเก็บความของคำนอกเล่า และการฟังเพื่อการถ่ายทอดข้อความ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบดังกล่าวไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนประจำจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 221 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อนเมื่อพิจารณาทุกทักษะ คือได้คะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 55.20 ซึ่งไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในด้านการฟังเพื่อถ่ายทอดข้อความและในด้านการเข้าใจข้อความสำคัญของข้อความ

รังสิต เชียงราช (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในห้องที่การศึกษา 1 ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นนี้ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบขึ้น 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศของรีเบคกา เอ็ม วาเลต และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) เป็นหลักคือ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตห้องที่การศึกษา 1 จำนวน 241 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง

ลำควน ทองพรหม (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในห้องที่การศึกษา 2 ของกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบวัดสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบขึ้น 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 3 ระดับ ของ รีเบคกา เอ็ม วาเลต และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) เป็นหลัก คือ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในห้องที่การศึกษา 2 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 315 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในด้านารฟังในทุก ๆ ระดับการฟัง

จรรยา มโนรส (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในห้องที่การศึกษา 3 ของกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศ

ของรีเบคกา เอ็ม วาเลต และเรอเน เอส ดิสคิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) เป็นหลัก คือ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตท้องที่การศึกษา 3 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 315 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง

สุภา บุตรนาค (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตท้องที่การศึกษา 4 ของกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบขึ้น 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 3 ระดับของ รีเบคกา เอ็ม วาเลต และเรอเน เอส ดิสคิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) เป็นหลัก คือระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่มีความสำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตท้องที่การศึกษา 4 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 241 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในด้านการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง

มะนิยา เลิศลาย (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถภาพด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพะเยา "พระคชียพลาณนทีอนุสรณ์" อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาสมรรถภาพด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนดังกล่าว โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 72 ข้อ โดยแบ่งลักษณะคำถามเป็น 9 ประเภทคือ คำถามเกี่ยวกับสถานที่ของการสนทนา หัวข้อของการสนทนา จุดประสงค์ของการสนทนา รูปแบบของภาษาที่นิยมใช้ในแต่ละสถานการณ์ การคาดคะเนจุดมุ่งหมายของการสนทนา บทบาทของคู่สนทนา ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการสนทนา สถานะทางสังคมของคู่สนทนา และอารมณ์ของคู่สนทนา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามชุดดังกล่าวไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3 ของโรงเรียนสะเคา "ซรรค์ชัยพลานนท์อนุสรณ์" จำนวน 89 คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนดังกล่าว มีสมรรถภาพในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับอ่อนมาก หรือยังใช้ประโยชน์ไม่ได้ โดยได้คะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 36.06 (ระดับ 0) ไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ตั้งไว้ แสดงว่านักเรียนมีปัญหาด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอย่างมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามลักษณะของหัวข้อคำถามแต่ละประเภทปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับคำถามเรื่องสถานที่ของการสนทนาอยู่ในระดับปานกลาง (ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่ตั้งไว้) ส่วนคำถามประเภทอื่น ๆ นักเรียนได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ คืออยู่ในระดับอ่อนมาก (ระดับ 0)

กมลทิพย์ เสวตมาลย์ (2529) ทำการวิจัยเรื่องระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับนี้ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบขึ้น 1 ฉบับ โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาของแบบสอบให้สอดคล้องกับระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 5 ระดับของ รีเบคกา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิลิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) ผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ทั่วประเทศ จำนวน 1,440 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ 15 คะแนน ของระดับทักษะกลไก และระดับความรู้ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนของระดับทักษะกลไก ระดับความรู้ และระดับถ่ายโอน และคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้ง 3 ชั้นจะเรียงลำดับกันไปตามระดับชั้น โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพรกุล (2530) ได้ศึกษาระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนในระดับนี้ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบวัดความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบเลือกตอบ 1 ฉบับ จำนวน

100 ข้อ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์ปลายทาง การเรียนทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับระดับการฟังภาษาต่างประเทศของรีเบคกา เอ็ม วาเล็ค และ เรอเน เอส ดิสสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick, 1972) ผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 1,380 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษไม่ผ่านเกณฑ์ 15 คะแนน จาก 20 คะแนน ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการฟังผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนของระดับทักษะกลไก และคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้ง 3 ชั้นจะเรียงลำดับกันไปตามระดับชั้นโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วรพันธ์ สุว่างเนตร (2530) ได้ศึกษาทดลองสอนทักษะความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้เทปโทรทัศน์ร่วมกับเทปบันทึกเสียง เปรียบเทียบกับการใช้เทปบันทึกเสียงแต่เพียงอย่างเดียว กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ช่วงอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคสัทธิบ จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 21 คน กลุ่มหนึ่งทำการสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ร่วมกับเทปบันทึกเสียง อีกกลุ่มหนึ่งสอนโดยใช้เทปบันทึกเสียงเพียงอย่างเดียว เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ คือ ข้อสอบมาตรฐานของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้เป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการฟังก่อนเรียนและหลังเรียน การทดลองสอนใช้เวลาทั้งสิ้น 36 คาบ ผลการศึกษาทดลองปรากฏว่า การสอนทักษะการฟังโดยใช้เทปโทรทัศน์ ประกอบกับเทปบันทึกเสียงสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจในภาษาอังกฤษได้มากกว่า การสอนโดยใช้เทปบันทึกเสียงแต่เพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่า การสอนโดยใช้เทปโทรทัศน์ประกอบ เทปบันทึกเสียงให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา ทำให้ความตั้งใจในการเรียนต่ำ สร้างแรงจูงใจในการเรียนสูง และช่วยพัฒนาบรรยากาศที่ผ่อนคลายในการเรียนด้วย

งานวิจัยในต่างประเทศ

เอิร์ล ชุงเอล คู (Earl Juang-Ell Ku, 1982) ได้ศึกษาถึงตัวแปรแทรกซ้อนในการทดสอบความเข้าใจการฟังภาษาต่างประเทศ เขาคิดว่าความสามารถในการอ่านเป็นตัวแปรแทรกซ้อนในการวัดความเข้าใจการฟัง เพราะข้อสอบแบบเลือกตอบเปิดโอกาสให้ผู้ฟังที่มีความสามารถในการอ่านทำคะแนนการฟังได้ดีกว่า เนื่องจากสามารถมองเห็นความแตกต่างของตัวเลือก โดยอาศัยความรู้เรื่องโครงสร้าง คำศัพท์ และความหมาย ดังนั้นเอิร์ล ชุงเอล คู จึงสร้างแบบสอบการฟังชนิดถูก-ผิด ที่ดัดแปลงมาจากแบบสอบชนิดเลือกตอบของ TOEFL แล้วนำแบบสอบฉบับนี้กับแบบสอบชนิดเลือกตอบของ TOEFL ฉบับที่ไม่ได้ดัดแปลงมาทำการทดสอบนักศึกษาชาวจีน จำนวน 150 คน ที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยฮิลลินอยผลปรากฏว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างการอ่าน และความเข้าใจการฟังจากแบบสอบทั้งสองฉบับมีค่าเท่ากัน เขาให้ความเห็นว่าตัวเลือกของแบบสอบการฟังชนิดเลือกตอบมีประสิทธิภาพ ค่าอำนาจจำแนก ตลอดจนมีความยากกว่าแบบสอบชนิดถูก-ผิด

ดักลาส เอ็ดวิน เนมีเยอร์ (Douglas Edwin Neymeyer, 1983) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่สอง ที่มีการฝึกการฟังอย่างเป็นระบบโดยกาเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน จากการสอบก่อนและหลังการเรียนของนักศึกษาระดับกลาง จำนวน 2 กลุ่ม ของมหาวิทยาลัยมิชิแกน ซึ่งได้รับการสอนด้วยวิธีต่างกัน โดยมีความคิดว่าวิธีการสอนที่มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนาทักษะการฟังจะมีผลสัมฤทธิ์ทางภาษาสูงกว่าการเรียนแบบวิธีเก่าที่มีวิธีการสอนทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง-พูด อ่านและเขียนหรือไม่ โดยมีขั้นตอนการศึกษา 3 ตอนคือ กลุ่มทดลองเรียนโดยมีการฝึกการฟัง กลุ่มควบคุมเรียนแบบปกติ คือไม่มีการฝึกทักษะการฟัง มีการทดสอบการฟังก่อนและหลังการเรียน เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาเยอรมันของนักศึกษาในด้าน ไวยากรณ์ ความเข้าใจการฟัง ความเข้าใจการอ่าน และความสามารถทางภาษาโดยรวม และใช้คอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์คะแนน ผลการศึกษาปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์จากการสอบก่อนการเรียนจากแบบสอบ 4 ชุดคือ ความสามารถทางไวยากรณ์ ความเข้าใจการอ่าน ความเข้าใจการฟัง และแบบสอบชนิดโคลซ คะแนนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มทดลองได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

เฟอร์นันโด ปิเอราส การ์เซีย (Fernando Pieras-Garcia, 1983)

ได้ทำการศึกษาผลของการสอนความเข้าใจการฟังภาษาสเปนเป็นภาษาต่างประเทศ โดยใช้กิจกรรมเคลื่อนที่ (movement activities) กับนักเรียนเกรด 3 และเกรด 4 จำนวน 35 คน โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนผ่านการสอบ Modern Language Aptitude Test-Elementary (EMLAT) มาแล้ว โดยกลุ่มควบคุมเรียนภาษาสเปนในห้องเรียนธรรมดา ไม่มีกิจกรรมการเรียนที่ต้องเคลื่อนที่ หรือเปลี่ยนสถานที่เรียน ส่วนกลุ่มทดลองเรียนโดยมีกิจกรรมการเรียนที่ต้องเปลี่ยนสถานที่เรียน จากห้องเรียนไปใช้สถานที่กลางแจ้ง และห้องเรียนอเนกประสงค์ (an open multi-purpose room) โดยใช้เวลาคอลง 11 วันติดต่อกันใช้เวลาเรียนคาบเรียนละ 45 นาที แล้วทำการทดสอบความเข้าใจการฟังภาษาสเปนหลังการเรียน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสเปนไม่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างทัศนคติต่อการเรียนภาษากับการเรียนรู้ และพบว่ากิจกรรมเคลื่อนที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาสเปน และผู้เรียนสนุกกับบทเรียน

จูดี อาร์ลีน เวอร์นิค (Judy Arlene Vernick, 1985) ได้ทำการศึกษา

ผลกระทบของการเพิ่มจำนวนคำต่อความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับสูงที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง จำนวน 34 คน ที่ได้จากการสุ่มและการทดสอบก่อนการเรียน ก่อนการทดสอบ ความสามารถทางการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน ในการศึกษากลุ่มทดลองฝึกการฟังโดยใช้อัตราความเร็วและจำนวนคำดังนี้ 145 150 155 160 165 170 และ 175 คำต่อนาที ส่วนกลุ่มควบคุมฝึกการฟังด้วยอัตราความเร็วปกติคือ 124 ถึง 145 คำต่อนาที ทั้งสองกลุ่มใช้เวลาฝึก 4 วันต่ออาทิตย์ แล้วทำแบบฝึกหัดครั้งหนึ่ง โดยใช้เวลาฝึกทั้งหมด 1 เดือน กว่า ๆ หลังจากนั้นก็ทำการทดสอบหลังการเรียน ผลปรากฏว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แสดงว่าการฝึกความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษโดยการเพิ่มจำนวนคำขึ้นจากอัตราปกติไม่มีผลกระทบต่อความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของผู้เรียนระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มทดลองก็มีคะแนนความเข้าใจการฟังภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ยาเอล เบจาราโน (Yael Bejarano, 1987) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เรียนแบบกลุ่มอภิปรายกับการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและการสอนแบบทั้งชั้น ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนจำนวน 665 คน ที่เรียนอยู่เกรด 7 จำนวน 33 ชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างประชากรก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนแบบกลุ่มอภิปรายกับการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบทั้งชั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย